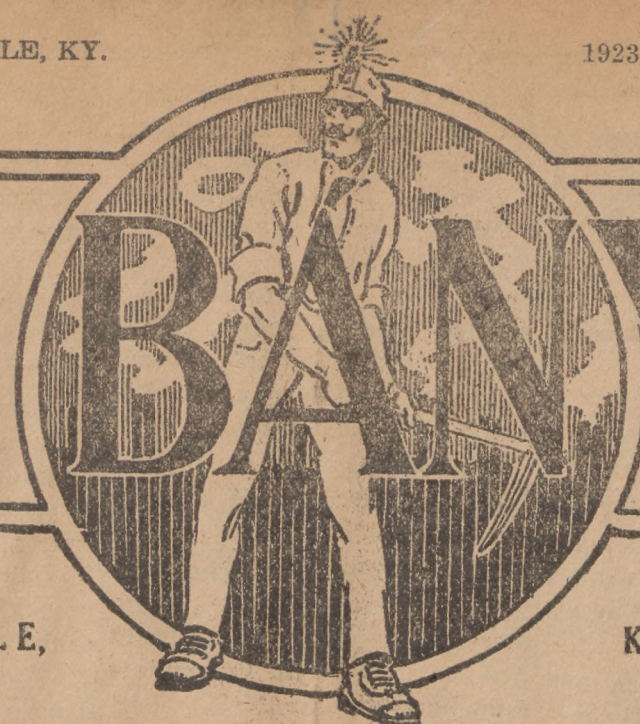

MAGYAR Bányászlap

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER TWO HUNGARIAN WEEKLIES IN THE U. S.

HIMLerville, KENTUCKY.

KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN TWELVE THOUSAND HOMES.

A SZÉNPIAC HELYZETE.

A szénpiac siralmas helyzetében keyés változás történt a múlt héten. Az árak csak egyes helyeken emelkedtek pár centtel, de voltak helyek, a hol tovább estek.

Kereslet általában még most sincs a szénre. Az időjárás változatlanul enyhe és így a házi fűtésre vásárló piacokon semmi kereslet se volt.

Dacára annak, hogy a héten ismét sok bányász lezárta, még mindig meghaladta a heti széntermelés a tíz millió tonnát és ennyi szén nem fogyaszthat el. Sok szén maradt így ezen a héten is vevő nélkül.

New Yorkban a gőzre való High volatilis szén ára emelkedett, mert fizettek run of mine szénért 1.50 centet is, míg slackért 1 dollár 10 centet is.

Philadelphianban még az előző hétről sok rendelés nélküli szén volt a piacon, úgy hogy esett a szén ára. Amíg a múlt héten 1 dollár 05-1 dollár 20 centet lehetett run of mine szénért kaptak, e héten 1 dollárnál nem fizettek többet. A slack ára azonban tartotta magát.

Fairmont vidékén a héten újabb bányák zártak le, de még így is rengeteg szén kerül ontoan piacra.

A Monongah Divisionban 1 dollár 35 centet fizettek ezen a héten a run of mine szénért. A Monongahela Railway vásárolt ezen a vidéken szén a múlt héten mostantól áprilisig való szállításra 1 dollár 35 centért és az ár maradt aztán egész héten irányadóul.

Cincinnatiában, ahol már a múlt héten egész vonatsorok álltak vevők nélkül, a héten szaporodott az eladatlan szénmennyiség, ami aztán maga után vonta az árak esését.

A szénkereskedők, a bányászárságok emberei egymással el-ten kintálják a szénre, de a vásárlók nem nagyon igyekeznek a vásárlással. Valóságilag könnyörögnek a kereskedőknek, hogy vegyenek szénre.

New River smokeless szénért 4 dollárt fizettek, míg high volatilis szénért 1 dollár 20 centet, a ház szénért 25 centet, de slack szénre lehetett vásárolni 40-75 cent között.

Pittsburghban volt a legjobb hét a szén piacon. Minthogy ott vidéken ismét lezártak egy pár bányát, a kereslet valamit emelkedett. Ha a szén ára nem is ment fel lényegesen, de legalább könnyebben lehetett vevőket találni, mint más helyeken.

A szén tonnája (run of mine) elérte az 1 dollár 75 centet is, a ház szénért fizettek 2 dollár 20 centet is.

Johnstown vidékén körülbelül a bányák huszonöt százaléka van üzemben. Az árak itt is alacsonyok és a kereslet se valami nagy úgy hogy esetleg további bányákat zárnak le.

Buffalóban Younghiogheny gáz lumpért fizettek 2 dollártól 2 dollár 25 centig, Pittsburgh No. 8. lumpért adtak 2 dollárt, míg más run of mine szénért csak 1 dollár vagy legfeljebb 1 dollár 15 centet fizettek.

Bostonban csendes volt az el-

mult hét. Nem is fizettek e héten se többet a szénért 1 dollár 40 centnél tonnánként.

Chicagóban se volt valami nagy az érdeklődés a szén után. Az árak is nagyjából változatlanok maradtak.

Dél Illinoisi szénért (run of mine) 2 dollár 75 centet fizettek, közép-Illinoisi szénért 2 dollár 25 centet, Belleville szénért 1 dollár 80-90 centet, Indiana No. 4. szénért 2 dollár 25 centet, Indiana No. 5. szénért 2 dollártól 2 dollár 25 centig.

Nyugat-Kentucky szénért 1 dollár 50-2 dollár fizettek. Pocahontas mine run 1 dollár 75 centtől 2 dollár 50 centig, Hocking szén tonnája 1 dollár 75-2 dollár váltakozott.

Keményszén tonnája 9 dollár 60-75 centbe került.

MONTANÁBAN NEM SOKAT TÖRÖDNEK A Bányászok BIZTONSÁGÁVAL.

George N. Griffin Montana állam bányafelügyelője, most nyújtotta be jelentését a bányáipar helyzetéről Montana államban.

A felügyelő elítéli a nyilatkozat arról, hogy a bányászárságok egy jó része nem sokat törődik a bányászok biztonságát szolgáló intézmények és előírások keresztül vitelével. Különösen az elmúlt évben ugyancsak semmi sem történt.

A felügyelő azt állítja, hogy ha a bányászárságok megvalósítanák azokat az intézkedéseket, melyek a bányászok biztonságát szolgálják, úgy ezt sokkal kevesebb költséggel megtehetik, mint ha azután a balesetek és szerencsétlenségek utáni kártérítéseket fizetik. Amint hogy jelenleg így is van. Azt mondja, hogy sokkal emberségesebb volna, ha a társaságok azokat az összegeket, vagy azok egy részét amiket jelenleg balesetek után kifizetnek inkább első segély és a szerencsétlenségeket megelőző intézkedésekre és felszerelésekre fordítanák.

A kárélosztás ügyében az Interstate Commerce Commission rendeletet adott ki, mely többszöri halasztás után december elsején lépett volna életbe.

Mi már akkor megírtuk, hogy előreláthatólag december elsején sem fog életbelépni a rendelet, mert az érdekeltek mindent elkövetnek, hogy ha mást nem bírnak elérni, legalább az időpontot tolják ki. Annyi beadványt és fellebbezést nyújtottak be az Interstate Commerce Commissionnak, hogy azokat nem tudták mind sorra venni s így kénytelenek voltak a rendelet életbelépését most december elsejéről január elsejéig kitolni.

A KÁRÉLOSZTÁS UJ RENDJÉT SZABÁLYOZÓ RENDELKEZÉSEKET ISMÉT ELHALASZTOTTÁK.

A kárélosztás ügyében az Interstate Commerce Commission rendeletet adott ki, mely többszöri halasztás után december elsején lépett volna életbe.

Mi már akkor megírtuk, hogy előreláthatólag december elsején sem fog életbelépni a rendelet, mert az érdekeltek mindent elkövetnek, hogy ha mást nem bírnak elérni, legalább az időpontot tolják ki. Annyi beadványt és fellebbezést nyújtottak be az Interstate Commerce Commissionnak, hogy azokat nem tudták mind sorra venni s így kénytelenek voltak a rendelet életbelépését most december elsejéről január elsejéig kitolni.

A GLEN ROGERSI BÜNÖSÖK.

A bányafelügyelőség megállapítása szerint huszonhét bajtársi társaság felelős. — Egy fúrógépből kipattant szikra okozta a robbanást.

November elején történt, hogy Glen Rogers, West Va.-ban egy kora reggelén robbant a bányája és huszonhét bajtárs vesztett életét, összesen holttestét hozták a felszínre.

Huszonhét családot fosztottak meg a kenyérkeresőtől és gyerekek egész seregét rabolták meg az édesapától.

Akkor igen röviden és igen keveset írtunk erről az esetről az újságok. A társaság rajta volt, hogy mennél kevesebbet tudjanak erről a borzalmas szerencsétlenségről. Érdekeltek voltak, hogy mennél előbb lekerüljön az eset az újságok hasábjáról.

Mi már akkor írtuk, hogy bizonyára a társaság vétkes mulasztásából történt ez a nagy katasztrófa és ebben a feltevé- sünkben nem is csalatkoztunk. West Virginia állam bányafelügyelője külön bizottságot küldött ki a helyszínre és ebből megállapítást nyert, hogy a társaság mulasztása okozta a robbanást.

Egy új fajta fúrógépet használtak Glen Rogersen, mely nem volt a bányafelügyelőség által kipróbálva és annak használata engedélyezve és ebből a fúróból kipattant elektromos szikra robbantotta fel a felgyülemlett gázt.

A bányafelügyelőség főnöke kijelentette, hogy ennek a fúrónak a használata nagyon veszélyeztetve az emberek biztonságát és épen azért bünyjéknél is foglalták a fúrót és most egy mérnökökből álló bizottsággal vizsgáltatják felül.

E szerencsétlenség okozójául nem lehet hát egy szerencsétlenül járt bányász tenni, még csak egy foremant se lehet oda állítani az igazi bűnösök helyett, miként az szokásban van. Itt már megállapította a bizottság, hogy a társaság felelős a szerencsétlenségért, mert nem lett volna szabad egy ki nem próbált fúrót használni venni, amiről aki ért hozzá, tudnia kellett, hogy milyen bajnak lehet az okozója.

És ha már megállapították, hogy a bajért ki a felelős, hiszszük, hogy végre aztán a bűnös felel is vétkeért.

Mert itt lenne már az ideje, hogy a nap-nap után ismétlődő szerencsétlenségek okozói kellő büntetésben részesüljenek tekintet nélkül arra, hogy az a bányász vezetője, elnöke, alelnöke vagy sem. Ha valaki bűnös, az a bűnhődjék tekintet nélkül arra, hogy melyik osztályhoz tartozik.

Aki huszonhét ember halálát okozza vétkes könnyelműsége miatt, aki huszonhét családot, egy sereg gyereket foszt meg a kenyérkeresőtől, az megérdemli, hogy azért kellő büntetésben részesüljön.

AZ INDIANAPOLISI TANÁCSKOZÁS.

Előkészületek a tavaszra. — Januárra tervezik a bérskála bizottság megválasztását. — Adig beszerzik a kerületekből az adatokat.

Indianapolisban a bányászszervezet központjában nagyban folynak az előkészületek az április elsején lejáró bérszerződés megújítása ügyében.

A szervezet vezetősége egy gyűlést hívott össze, ahol minden kerület képviselve volt, hogy előkészítsék a januárra ki tűzött nagy gyűlést, melynek feladata lesz a bérskála bizottság megválasztása is.

Az 1924. január hónapra kitűzött nagygyűlés feladata lesz az egész szerződés ügyének letergyalása és akkor beszélnek meg a feltételeket, melynek alapján a tárgyalásokat megindíthatják a bányatulajdonosokkal.

Az indianapolisi gyűlésen igen sok szó esett arról is, hogy megindítsa-e most a szervezet a tervezett szervezési hadjáratot vagy sem és ebben a tekintetben különbözőek voltak a vélemények. Egyesek nagyon kedvezőnek ítélik az időt egy szervezési hadjárat megindítására, míg mások épen ellentétes véleményen voltak. Különösen a szervezet anyagi helyzetét nem ítélték sokan olyannak, hogy most egy nagyobb szabású akciót indíthatnának.

Abban is nagyon eltérők voltak a vélemények, hogy hol indítsák meg a kampányt, West Virginia vagy Pennsylvania szervezeten vidékén-e vagy egyszerre mindkét helyen.

A megjelentek mind nagy munkátlanságról és a télen bekövetkező nagy inszegről számoltak be. Egyes kerületek küldöttéi például arról számoltak be, hogy vannak bányák, ahol az új szerződés óta még 15 napot sem dolgoztak.

Hír érkezett arról is a gyűlésre, hogy Howatt ismét kérelmezni fogja visszavételét és nagyobb akciót indít a bányászok között, hogy hangulatot teremtsen maga mellett, de Lewis elnök előre is kijelentette, hogy nem engedí felvenni az ügy újra való tárgyalását, mert azt egyszer már véglegesen elintézték.

UJABB BÉRVÁGÁSOK WESTERN MARYLAND VONAL MENTÉN.

A Western Maryland Railway mentén Upper Potomac szénmezőn nagyobb mértékben levágták a bányászok béréit. Az ottani bérek most 10 százalékkal alacsonyabbak, mint 1917. novemberben voltak.

A bányászok állítólag minden ellenmondás nélkül fogadták el a bércsökentést, mert a bányászárságok azt mondták, hogy ha nem szállítják le a béreket, úgy lezárják a bányákat, mert nem bírnak a magas bérek mellett dolgoztatni a mai szénárak mellett.

HÁROM Bányá-ROBBANÁS.

Oatman, Arizonában két bányászt ölt meg a lőporrobbanás, Orient, Ill.-ban két bajtárs letle halálát. — Moffat Spur, Alabamában egy ember halt meg.

Ijesztő számban szaporodnak a bányászserencsétlenségek. Alig nulla el egy hét, hogy hol innen, hol onnan nem kapnánk hírt kisebb-nagyobb bányászserencsétlenségekről.

Az elmúlt héten mikor lapunk elhagyta a nyomdát egy szerke három helyről is érkezett hozzánk szerencsétlenség híre.

Oatman, Arizonában az United American Mineban két doboz lőpor, melyet a bányászok munkájukhoz készítettek ismeretlen okból felrobbant és két bányászt a robbanás ereje darabokra tépett, míg egy harmadik bajtárs a robbanástól származott tüzből pusztult el. Szerencsére abban az időben, amikor a szerencsétlenség történt többet nem tartózkodtak a bányának abban a részében.

Orient Illinoisban a világ egyik legnagyobb bányájában történt a másik robbanás. Ezer láb körzetben töltötte meg a bányát a fojtó gáz, de szerencsére a bányája legmodernebb felszereléssel van ellátva és így sikerült a bányában dolgozó munkások legnagyobb részét megmenteni. Két bajtársat azonban halva és tízenhárom súlyosabb sebbel hoztak felszínre.

A harmadik szerencsétlenség Alabamában történt, ahol a Moffat Spuron egy entrin, ahol tíz bányász dolgozott mérges gázok törtek elő, ami a bányászok lámpájától meggyújtott és felrobbant.

A robbanástól egy bajtárs azonnal meghalt, míg a többi kilenc súlyosan megsebesült, a kik közül háromnak felépüléséhez kevés a remény.

A bányában abban az időben százötven bányász dolgozott, a kiket a gyorsan megjelent mentőcsapatok hoztak felszínre.

Az Orienti szerencsétlenségénél még az volt a különös szerencse, hogy a bányája modern felszerelése lehetővé tette; hogy a segélycsapatok gázalárcokkal felszerelve gyorsan elértek a bennszorultakat, akiket hamar a felszínre hozhattak. Így is sokan pár napig betegek voltak a beszívott mérges gázoktól. Ha azonban a bányája nincs oly jól felszerelve a bányászok számai pusztultak volna benn a bányában.

MEGNYILT A MIDWEST Bányá.

A Midwest bányája, Palides, Coloradóban, ahol röviddel ez- előtt nagy robbanás volt, aminek folytán hat bajtársunk életét is veszítette s amit a robbanás miatt le kellett zárni, most újból megnyílt.

A bányában a robbanás által okozott rombolásokat megjavították s ezért nyithatták meg újból a bányát.

FORD MINT Bányatulajdonos.

Amikor Henry Ford megvette a Pond Creek Coal Co. bányát és bevonult a széniparba, mindenki várta tőle — a bányászok épen úgy, mint a bányatulajdonosok — hogy milyen csodaszereket tud hozni olyan időkre, amikor rossz világlág jár a bányák táján.

A rossz világ talán sokkal hamarabb beköszöntött, mint várták és most kiderült, hogy Ford sem tud semmi ellenszert a rossz világ megjavítására. Az ő bányájában se megy jobban a munka, mint más bányáknál a vidéken. Egyre-másra ott sem dolgoznak többet, mint heti 2-3 napot. Fordnak is épen úgy kell küzdenie a bányáiparban, mint bárki más halandónak.

Ford több szénre termel, mint amennyit gyárai fogyasztani tudnak. A termelés egy részét tehát piacot kell keresnie, a mi manapság épen nem könnyű feladat.

Fordnak is hamar meg kell tanulnia, hogy a bányáiparban gyakran vannak olyan idők, amikor ráfizetést jelent bányatulajdonosnak lenni.

Minthogy Ford valami kiutat keres ebből a kellemetlen helyzetből, most azoknak a gyáraknak akarja eladni szénét, akik-

AZ ILLINOISI ÓRIÁSI-Bányá.

Az Illinoisi Coal Corporation társaság megkezdte a termelést az új aknájában Nason mellett Illinoisban. A szén 721 láb mélyről hozzák felszínre és a bányája egyike a világ legnagyobb bányáinak, amennyiben a napi termelés 10-12,000 tonna szénre tesz ki. Az új aknából termelt szén szintén igen jó minőségű.

A társaság az új aknában egy egész új várost épített, mely a legmodernebbül van berendezve.

A Magyar Bányászlap

10 éves fennállásának emlékére megírta Himler Márton az 1924 évi Bányásznaptárban

TIZ ÉV CSALÓDÁSÁIT.

A Tug River vize nem az Ipoly vize Fekete a színe, nincsen neki szíve...

Ez az első két sora annak az új amerikai magyar nótának, amelynek szövegét Tarnóczy Árpád írta, zenéjét Kurucz János szerelte és a Magyar Bányásznaptár közli először.

Sebbsébbel-sebbsébb elbeszélésekkel, versekkel, hasznos tudnivalókkal lesz tele ez évi naptárunk is.

A kártérítési törvény magyar fordítása is benne lesz az 1924. évi naptárban.

Ha hátralékban van egyenlítőse ki, hogy megkapja a naptárt.

Uj előfizetők is megkapják a naptárt. Ha óhazai rokonai, barátai részére előfizet és 25 cent szállítási költséget be küld, az óházára is elküldjük a naptárt.

Küldjön be **25 cent** szállítási költséget, és megkapja a naptárt azonnal a megjelenés után

MAGYARORSZÁGI HIREK

BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK TUDÓSÍTÁSAI.

A FALUMBAN.

Nagyon, végtelenül sajnálom mindenkit, akit elfog a honvágy. Tudom mi az, mikor valakit elkezd hívni egy darab föld, ahonnan elszakadt. Ahol talán már nincs semmi keresni valója, ahol csak fájdalom vár reá — és ezt megkeresni tisztá örültség, önmaga elleni véték — mégis: mennie kell. Titokzatosan szállal huz magához a teljes erő, indít a lelkünkben égő parancs. Engedelmeskedünk... muszáj.

Én is engedelmeskedtem. Elmentem szülőföldemre... 26 év után.

Nincsen sajtáságosabb utazás mint az ilyen... vissza, a multba. Mint a mesében az élet víztől minden lépésnél megelevenedik egy-egy kő: úgy elevenedik meg minden lépésünkönl egy-egy emlék, rég elfeledett dolgok szemközt jönnek ránk.

A karcagi állomáson egy nyolc éves leánykát látok, akit elhozott ide édes apja, mert még vonatot nem látott! És most ez a jutalma, mert jól tette le a vizsgát. Ez a lányka férhetyyes kék ruhában én vagyok.

Aztán Madaras. Lám, ott a madarasi erdő, egyetlen a környéken. És hintókat látok, melyek egykor ide indultak, leányokkal, ifjakkal, kacagó gyerekekkel, gazdag elemőzsiával, jökdéví kocsisokkal, tüzes papirakkal... kirándulásra.

Kettős pusztá. Itt már nem vagyok se eleven, se holt. Az aranykeresztet sokasága, beláthatatlan területen... mint akkor... régen.

Apám... édes apám... hát te merre vagy? Hisz ide hoztál magaddal oly gyakran s míg kiemelő ügyeket intéztél az éléd siető emberekké, én szedtem a földi-mogyoró rózsaszínű virágait, melyeket éppen úgy szerettem, mint a park pompás rózsáit.

Apám... ugy-e itt vagy, ha nem is látalak? Itt lebeg a lelked, ahol dolgoztál, szenvedtél... másokért?

A vonat indul... csak percek már... s kiszállok szülőfalumban. Az az hogy nem a faluban születtem, hanem végén, a kastélyban, az "udvarban" ahogy ott mondják.

Egy régi cselédünk vár a sok közül, kiket áldott édes anyám férjhez adott. Hamis szemü me nyecske volt, mikor utóljára láttam és magam akkor gyászruhás, kisirt szemű fiatal lány. Hogy ismerünk egymásra, 26 év után?

És mégis... azonnal egymás karjába borulunk az özevgyel. Vasárnap van... lassan megyünk végig a falun, melyben mintha jóformán semmi se változott volna. Az apró ablaku házak most is hófehérre vannak meszelve, az udvarok, kertek köré a sövény most is a licium sőtét ágából fonódik, melynek levelei közt a piros bogók olyanok, mint a lehullani készülő vércsöppek. A házak előtt a ló-cákon tanyáznak és beszélgetnek és mindenki köszön. Sárihoz megyünk. Körülnézek szobájában. Lám, a sarokban szakszított olyan bubos kemence, mint gyermekkoromban a cselédszobában. Jó széles padkája van. Mintha rajta ülne Csurgó bácsi, az öreg kondás, ki fésűt viselt hosszú hajában s szépen tudott mesélni Argvélus királyfiról s Tündér Ilonáról.

Osak éppen, hogy Sári megmutatja az unokáját, aztán indulunk, a temetőbe, mert már erősen hanyatlak a nap s hozzá

akarok először menni, aki először mondta nekem, hogy a toll kezembe illő szerszám: a tiszteletes urhoz. Egy esztendőn át tanultam tőle, 13 éves voltam, mikor verőfényes ősszel elvittem hozzá utolsó dolgozatomat. Ő adta fel: "Bucusz szülőföldemtől". Fel kellett olvasnom a könyvtárszobában s szelid barna szemű megtekintte könnyekkel s legördültek sápadt Krisztus-arcán. És én is sirtam, mert ottthon, a nagy ebédőben már becsomagolt butorok étkelencdek s napok óta titkon leveleket irtam a jó Istennek s eldugdostam azokat odvas fádba, csodáért könyörögve, hogy ne kelljen elszakadnom a gesztenyefaktól és virágaimtól. A levelek nem érkeztek meg, a hintó kigördült velünk... örökre. Akkor még egy egész falu népe akarta szüleit kikísérni a határig.

Tíz év múlva visszahozott a leküzdhetetlen vágy. Már csak meghalni vágyott a gyászruhás fiatal leány, ki a szolgátság keserű kenyerét ette.

A tiszteletes ur várt reám. Ő szabott új irányt életemnek.

— Küzdeni... tanulni... írni...

Két év múlva elhozta szülőfalumba okleveletem, azzal a vágygyal, hogy tudásommal, szívemmel, lelkeimmel ezt a községet szolgáljam. Tanítónő lettem! De nem engem választottak meg. Kemény ütés volt, azután, sokára, megérttem. Apám szeretett, mert kukoricaföldet s más kedvezéseket csak tőle kaphattak... tőlem nem várhattak ilyesmit.

És most huszonhat év után ismét itt vagyok és megyünk Sárival a temetőbe a tiszteletes urhoz. Vértörős az égbolt nyugati része, elvadult akácok tüskéi akaszodnak ruhámba s most... ott áll velem szemben, palástosan, holt - halványan, repkény-ágak sűrű fonadéka közt. Nem ő... csak a mellszobra, mely úgy megdöbbenett! És szemtől szembe állva beszélgetünk némán.

— Te tiszta lélek, te hívtál vissza? Ime, itt vagyok! Igen, én is oly egyedül vagyok, mint te sirodban... Küzdeni... tanulni... írni... szeretni... mit sem ér. A Végzet parancsolt... s tőlünk eltávozott mindenki.

Megyünk tovább. Itt fekszik Sári egyetlen lánya is... alig bírom a szerencsétlen anyát onnan hazavinni. Szülőházamat már elrejtette előlem az éj... mindig abba az irányba téved tekintetem... de nem láthatom.

Aztán otthon, az alacsony szobában elmeséli Sári a faluhuszonhat esztendő történetét. Jó falu, kedves falu ez, itt még

a forradalmak alatt se volt fosztogatás. Dolgos nép lakja, nyáron megkeresi a tölpre valót s az inség nem nő itt meg az elvisehelhetlenségig.

— Ugy-e Sárirkám, innen még soha senki se vándorolt ki Amerikába?

— De igen... ketten is... most már itthon vannak.

— Igazán? Jaj... de nagyon szeretnék velük beszélni!

— Az egyik nincs itthon, hanem Marsi Andrásal beszélhetünk holnap.

— Mi volt Amerikában Marsi András? Bányász?

— Nem... valami eszácgyárban dolgozott. Meg is szedte magát. A felesége soha se kapott tőle pénzt, ő meg azt mondja, küldött egyszerre háromszáz dollárt is, csak hogy nem érkezett meg.

Sári agyazás közben még a szép Bodó Kalári esetét meséli el, akit a románok mikor kivonultak, magukkal vittek s egy hétig Karcagon tartottak. Szelid, kedves lány volt mindig, most is az... de nem veszi el senki... azért.

Aztán eloltjuk a lámpát. A kis ablak vékony firkangján beragognak a csillagok. Sári annyit beszélt szüleiéről, gyermekkoráról, teljesen feledt a mult s most egyszerre, hirtelen úgy érzem, nem én vagyok az, ki sajtó szívvel itt fekszem. Kicsérleltek. Én ott vagyok, anyám mellett a hálószobában s reggel csak apám tud felkeltetni, oly mély az álomom. Pedig dehogyan! A Sári fia kovács s már három óraker felkelt a pörly csattogása.

Délután elindulunk a kastélyba vezető uton, a csendes, csutkóit ajtjára fehér házak között. Cséplős ideje van... az egész falu a gépek körül foglalatokodik. Mi is csendesek vagyunk. Nehéz minden lépés, sulyos minden szó. Már a szőlő kerítésénél állunk. Még emlékszem minden tőkére, behunyt szemmel is oda találunk a muskotályhoz. A gesztenyefák lombjait már látom. Az alsó-udvar kapujánál állunk és mondja Sári:

— Az ősszel voltam az udvarban utóljára, aszaló szivát venni, de úgy elfogta a szivemet a fájdalom, hogy a lábaim megrögtak és azt se tudtam, hogy jöjjelek ki. Sokszor hívatna a nagyságos asszony, de nem szeretek én még erre se járni... azóta.

— Végig sétálhatnánk-e a parkon, anélkül, hogy valakinek szólnánk?

— Nem lehet, borzasztó három kutyák vannak.

(Mit tegyek most? Bejelentsem magam a Nagyságos Urnál, ki igaz, játszótársam volt s valószínűleg végig is vezetne a parkon? De hát mit keresek a parkban, idegenek jelenlétében? Nem ölhetem meg a fákat, nem lehetek őszintén boldond. Mosolyogjak, udvariaskodjak ezer tőrrel szivemben... és minek lássak idegeneket azokban a szobákban, melyek emlékeimben változatlanok?)

— Csak egy pillanat... de átszenvedem benne újra az egész életemet. Behunyt szemek közt állok... s azalatt édes anyám ott kötöget a gesztenyefák alatt, apám most száll le a kocsiról, a két bátyám labdázik... s én anyám lábainál, számonlyon ülve Andersen meséit olvasom.

Azután kinyitom szememet. Sári áll mellettem. Csak ő. Nincs már senkim. A meséket kiolvastam. Szomorú volt mind s fekete hajamat megfehéřítették. Bizonyos, hogy utóljára jöhöttem

ide... és mégis... visszafordulok, anélkül, hogy az elveszett paradicsomba beléptem volna.

Menjünk Marsi Andrásához! Marsi András egy ismerősénél találjuk. Ő most nem dolgozik, ráér látogatába járni. Alacsony, barna ember, beszédes, eleven mint a csik. Beszédebe annyi angol mondatot kever, hogy a felét se értem.

— Mondja, kedves földim, hogy gondolod rá magát a kíván doriásra?

— Hát vótak cimboráim, akik mindig bosszantottak: "Nem mersz te András... szegyzesz te András"... hát én megmutattam, hogy merek.

— Milyen sora vót künn?

— Jó, nagyon jó. Chicagóban dolgoztam, eszácj gyárban, darabaszámra. Ha elvégeztem munkámat, ur vótam, csakugy sétáltam mint akármelyik milliósnak a fia. Jól éltam, meg ittam egy nap öt, hat liter tejet, mindig vót a szekrényemben jó vastag kolbász... meg amit csak akartam.

— A honvagy hozta haza?

— A pletyka. Elhittették a feleségemmel, hogy mással élek, nem jövök többet haza, hát meg mutattam, hogy hazugság. Én küldtem az asszonynak 300 dollárt, és most keresem, hogy hová lettek?

— Most már itthon marad?

— Nem én, mán szeretnék is megmín Amerikában lenni.

— Miért? Hiszen itt is van mit aprítania a tebbe!

— Csak hogy itt nem elég a nagy drágaság, még borzasztó utánjárásba is kerül minden. Teszem azt, akarok egy kabátot venni, három vásárba is bódoroghatok, míg találok egy kedvemre valót. Amerikában egy storeban megtalálom mindent, amit elgondolok. Meg csak más ott minden!

Szétnézett a kedves, hóhéřre meszelt szobáskában... a festett szublót tetején aranyos szélű meg virágos findzáson, apró porcellán figurákon táncolt a napsugár.

— Chicagóban tapétás szobám volt. Ha meguntam a murstrájt, csak szoltam a Miszisznek s három óra alatt u tapétát húztak a falakra. A szobámban egy nagy danoló-gép állt, mán korán reggel muzsikaszó mellett öltözködhettem. Itt nincs semmi élvezet, jobb ott éj jel, mint itt nappal.

— Tehát visszavándorol?

— Mihelyst csak utlevelet szerzek.

— És a felesége mit szól ehhez?

— Nincs beleszólása. Ő beteges, fél a nagy víztől, hát... ha nem jön, akkor marad.

Maris Andrásan kívül csupán asszonyok ültek a szobában, mindnek rosszslását olvastam ki a szeméből.

(Hát nem is gondolta az a sápadt asszony, mikor mirtuszkosorosan, csacsi leányfővel elmondta vele a hitet, hogy a vas-

tag kolbászt, a tapétás szobát, meg a danológépet hűségesebben fogja szeretni, mint őt.)

Mikor elbucszunk, azt mondja az uton Sári:

— Jaj... mán nem bírtam hallgatni ezt a Marsi András, olyan sokat beszél... tán a felesé igaz.

Lehet, hogy vannak ilyenek is az amerikasok közt, akik tódítanak egy kicsit, — de az is bizonyos, hogy némely derék ember se tud vesztge maradni falujában, hol látszólag az idő is megáll, ha máshol változatosabb életet élt.

Másnap hajnalban elutaztam. A kelő nap rózsaszín pompával díszítette fel békés falumat. S én visszafordulva megáldottam benne mindenkit és mindent. A harmatos legelőket, a buzatermő rögöket, a gyümölcstermő fákat s az énekesmadarak fészkeit. Azokat, akik benne élnek... akik a temetőben porladnak... s akik egykor benne születni fognak.

Félttem a pillanattól, mikor a vonat kigördül a pályaudvarról és vissza visz az életbe. De az Isten úgy akarta... és ez a rettegett pillanat észrevétlen siklott el fölöttem, mert két utas szállt be. Egy rendkívül vonzó külsejű uri ember s a falu egykori segédjegyzője (most milliárdos birtokos), aki felismert.

(Folytatás a 6-ik oldalon.)

Hogya közeledik a Tél

Bulgár Növény Tea

a legjobb orvosság, melyre annak szükség van, hogy szervezetét rendben tartassa.

Ha on este egy csésze forró teát iszik lefekvés előtt, ebből a ritka gyógynövényekből készült teából, úgy nagyszerű védelmet szerez a betegségek ellen és sokszor elejét veszi komoly betegségeknek ezáltal. Böles előrelátás jele az — ha annak pillanatnyilag nincs is szükség arra — hogy egy dobozzal mindig tartson a háznál. Egyszerű hűlésből könnyen tudbetegség származhat. Kiszűrtje a véret. Epségben erősen tartja szervezetét. Ne halassza, menjen azonnal el a drogstoreba.

Megjegyzés:—Oly helyekre, ahol nincsen drug store, közvetlenül szállított postán, hórmentve egy nagy családi dobozzal \$1.25-ért, vagy 3 dobozzal \$3.15-ért, vagy 6 dobozzal \$5.25-ért. Cimem H. H. von Schlick, President, Marvel Products Company, 50 Marvel Building, Pittsburgh, Penna.

MILLIÓKAT MEGÖV HÖLESEK-TÖL

Millió és millió ember szorul rá a világon a Hill féle Cascara Bromide Quinine-re, hogy megfűléstől, spanyol náthától és egyéb téli betegségektől mentesek legyenek. Amiben másoknak használ a Hill, abban Önnek is hasznára lehet. Követelje a piros dobozt Hill arcképevel és aláírásával. Minden gyógyszerésznél — 30 cent.

W. H. HILL COMPANY DETROIT, MICH. H-52

5 MÉRTFÖLDNYIRE AZ OCEÁNTÓL

LONG ISLAND kellős közepén, sűrű fenyevesekkel koszoruzott Ronkonkomi Tengerszem partján terül el Amerika legjobb magyar telepe. Long Island, New York dús gazdag nyaralótelepei között olyan magyar telep, mint egy bokrét. A virágos kertek és a muskátlival telt ablakok már megszűröl hirdetik, hogy ott magyarok laknak, nem is lehet Ronkonkomi egy elgédgetlen magyart sem találni.

LONG ISLAND éghajlata egyike a legjobbakkal a világon és azért van, hogy a Long Islandi gyümölcsöt, zöldséget és csirke már mindenütt ismerik az Egyesült Államokban. A Ronkonkomi telepek nagyon alkalmasak szálló, zöldség termelésre és csirke tenyésztésre. A telepek egyenesen, víz és kőmentesek, a mért a legmagasabb garanciát vállaljuk. Ön is tudja lehet a Ronkonkomi magyar telepítvényeknek nagyon könnyű feltételek mellett, hogy ha igyekszik sorakozni. Bővebb felvilágosításért írjon hozzám

TÖKÉCZKY FERENC
75 East 10th Street,
NEW YORK, N. Y.

BOLDOG KARÁCSONYUNK
csak úgy lehet, ha megteszük kötelességünket otthoni SZERETET-INKKEL szemben és PÉNZBELI-SEGÍTSÉGET küldünk haza a SZERETET ÜNNEPÉRE.

A DECEMBER HÓ 11-IG BEÉRKEZŐ POSTA ÉS A DECEMBER HÓ 20-IG BEÉRKEZŐ SÜRGÖNYI átutalások KARÁCSONYRA kézbesítve lesznek.

KÉSZPÉNZ DOLLÁR ÁTUTALÁSOK. KÜLFÖLDI PÉNZNEK ÁTUTALÁSA
MAGYARORSZÁG, CZECHO-SLOVAKIA, AUSZTRIA, ROMANIA és JUGO-SLAVIA.

DOLLÁR-ÁTUTALÁSI KÖLTSÉG: \$1.— 25 DOLLÁRIG azonfelül é. minden DOLLÁR után, ROMÁNIABA \$1.50 — 30 DOLLÁRIG azonfelül é. minden DOLLÁR után

SÜRGÖNY-DIJ
bárhova és bármily összeg után **50 CENT**

KIHOZATALI OKMÁNYOK ÉS HAJÓ JEGYEK.

AMERICAN UNION BANK

Főüzlet: **NÉMETH JÁNOS** Flókiüzlet:
10 E. 22nd St., Igazgatósági Elnök 1597—2nd Ave.,
a Bankpalotában New York City. Corner 83rd Street

B. & L. Furniture Co.
Mr. MAJER, Manager, a magyarok régi jó barátja
WILLIAMSON WEST VIRGINIA.

Remek szép, háló, ebédő és parlor butorok a legolesőbb árban nálunk kaphatók.
Konyhabutorok, edények, szőnyegek, dísztárgyak nagy választékban.
KÖNNYŰ RÉSZLETFIZETÉSRE IS ADUNK MAGYAR Bányászoknak!
Nézzze meg raktárunkat, mielőtt vásárolna! Ha Williamsonba jön egyetlenül keressen fel bennünket! Vevőinket tisztességesen szolgáljuk ki és aki nálunk vásárol, sok pénzt takarít meg.

ALFRED WILEY ZONGORAHÁZA
LOGAN, WEST VIRGINIA.

Mindenféle legkitűnőbb zongorák, grammofonok, lemezek és más minden hangszerek nagy raktára.
Ha valami hangszert akar vásárolni, okvetlen nézze meg üzletünket. Nálunk mindenből a legjobbat kapja.

Tűzbiztosítás

Az emberek általában nem nagy figyelmet fordítanak a tűzbiztosításra.

Mit feleln Ön a következő kérdésekre?

- 1) Elég gondot fordít-e Ön a tűzbiztosításra és vajjon kellően biztosítva van-e a háza, háztartási tárgyak, melléképületek, garage, automobile, kocsiszín, stb.?
- 2) Felemelte-e a biztosítási összeget az áremelkedés arányában, hogy olyan összeget kapjon, mely elegendő az újbóli beszerzésre, ha netalán a tűz elpusztítana valamit?
- 3) Vajjon a biztosítást egy teljesen megbízható, szilárd, régi kipróbált amerikai intézettel kötötte-e?

Ha Ön valóban komoly gondolkodású és előre-látó ember, úgy Ön csakis a világ legmegbízhatóbb biztosítási intézeténél köti meg biztosítását,

KÉPVISELI E VIDÉKEN :
TUG RIVER INSURANCE AGENCY
PATTERSON BLDG.
WILLIAMSON, W. VA.

UTAZIK ÖN?

Keressen fel bennünket, ha szülőhazájába vagy bármely más országba szándékozik utazni. A mi Utazási Irodánk — Travel Bureau — Önnek kimerítő felvilágosítással szolgál, helyet biztosít Önnek vasuton, hajón és szállodákban és gondoskodik arról, hogy utazása kezdettől egész végig kényelmes, kellemes és a legjobb legyen.

A mi Travelers Check-ünk, — Uti csekkjeink biztosítják, hogy pénze sem el nem veszhet, sem el nem lophatják és azt, hogy bárhol s bármikor szüksége van, azért azonnal készpénzt kap.

Foreign Department
MELLON NATIONAL BANK
Cor. SMITHFIELD STREET and OLIVER AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Osak éppen, hogy Sári megmutatja az unokáját, aztán indulunk, a temetőbe, mert már erősen hanyatlak a nap s hozzá

MAGYAR Bányáplézek Meséi

AMIT A SZIVÜNK BESZÉL...
Írta Legioner.

(Folytatás.)

— Minden körülmény azt bizonyítja
Alice halkán válaszolt
— Nekem elég a szava és — a tiszt-
ta tekintete.

Ugy álltak ott néhány percig, hogy Tornyos még mindég ölelve tartotta a derekát. Alice feje lassan ráhanyatlott a széles, domboru mellkasra. Talán a szíve dobbanását akarta megszámlálni? Talán olvasni akart a szívveréséből. Hogy karjaiban tartotta a hozzá simuló leánykát, — egyszerre világos lett előtte minden. Eszébe se jutott a gyilkosság vádjá, mikor szíve diadalmas erővel érezte meg a szerelmes leányszív szerelmes verését. Valami ellentállhatatlan benső erő harsogta

— Hiszen ez a leány szeret téged —
nem mint testvért — mint nő a férfit
teljes, nagy szerelemmel — ez az igazi
— ez az aki után névtelenül sóhajtoztál — ez a párod — erre
teremtett az Isten.

Egy pillanatig átadta magát az érzéseinek
— Most itt van a karjaid között —
ne eresz el — szorítsd magadhoz —
— mindörökre —

A leányka kezei önfelédten kapcsolód-
tak a válla husába
— Nem te ölted meg a super fiut
— Nem — nem —
— Hiszek neked
— Hihetsz

Thompson ur bámultan nézte, hogy Tornyos arca hogy hajol lejjebb és lejjebb, lassan, Alice felfelé néző arcára s hogy egyesül a két száj hosszu, sóhajos, önfeléd csókban.

Felsímította homlokáról gyérülni kezdő haját, de nem tett egy kis mozdulatot se hogy megzavarja a fiatalokat

— Mi lesz még ebből én jó Istenem...
Nem is kellett azokat megzavarni. Az egy
hosszu, lélekvesztő csók után észre tért mindakettő

Alice píruló arccal ment apjához s zokogni kezdett keservesen. Mint az utóbbi időben annyit sokszor, a manager jobb kezével magához szorította is, simogatta is hozzá simuló leányka fejét, acélszótét hajkoronáját.

— Baj — kis leányom — nagy baj
— kétszeresen is nagy baj
A leányka csak zokogni tudott

— Apám — segits

A manager úgy érezte, mintha a torkát szorongatnák

— Segitek leánykám, segítetek — — ha lehet

— Nem ő gyilkolta meg Joe McKayt

— Nem — nem. Most már elhiszem...
— Ne engedd börtönbe vinni

— Ne félj semmit — Bondot teszek érte. Szabadon védheti magát. Majd keressünk egy erős ügyvédet

— Nem én öltem meg a Super fiut

Tornyos mély, zengő hangjára összeszedte magát Alice is. Ráemelte könyves, bánatos szemét

— Felejtse el... felejtse el — — ké-ső másnak a menyasszonya vagyok — — tisztítsa ki magát a gyilkosság vádjá alól...
Egy pillanatra nem hallatszott más, mint Tornyos nehéz lélekzetvétele. Mr. Thompson újra megsimogatta leánya fejét

— Fredj anyádhoz, vagy a vőlegényedhez. Meglátom, mit lehet tenni

— Anyámhoz megyek

— Én meg Thompson ural tartok

— Szólni kell Mr. Grantnak is

Mire a superintendens házához értek, már a sarvilléi detektiv főnök is ott volt. Roppant dühös volt, hogy a holttestet hazahozták.

— Ott kellett volna hagyni, ahogy rátaláltak, amíg ide nem érek.

Valaki közbe szólt

— Az eső is csepergett. Csak nem hagyhattuk ott — Istentelenség lett volna

A chief mérgesen felelt

— Igen. Istentelenség. A durva cipőkkel vagy csizmákkal meg minden nyomot össze tiportak. Megsemmisítettek — — Ilyen számárságot — —

A leány aki rátalált Joe McKay holttestére olyan zavarba jött a detektiv főnök gyors kérdéseire, hogy hebegni is alig tudott

— Hány óra volt mikor arra ment — — lehetőleg pontosan válaszoljon, mert baj lesz. Minek ment arra, — mi keresni valója volt azon az elhagyott ösvényen. Mit csinált mikor meglátta — —

— Kérem szépen — —

— De ne kérjen semmit szépen, hanem a kérdésre feleljen. Miről gondolja, hogy meggyilkolták?

A leány lassanként indulatba jött. Nem-hogy megköszönék neki a szíveségét, még itt farczinázzák ennyi ember előtt

— Hogy miről-e? Hát erről ni.

Rá mutatott a halott véres mellére

A detektiv gunyosan nevetett

— Azt a bolond is láthatja — —
Az időközben megérkezett sberiffhez fordult

— Tessék őrizetbe venni ezt az embert. Gyanus nagyon a viselkedése

A holttestet véletlenül megtaláló legényt még meg is bilincseltek, mert renitenskedett. Hát hogyne renitenskedett volna, mikor köszönet helyett így bántak vele.

— Gyerünk ki a helyszínére

Thompson ur Mr. Granttal és Tornyossal a törvény embereihez csatlakozott

Hasztalan volt minden kutatás. Az eső és a kíváncsiak tönkre tették minden nyomot. Csákány Lajos is az oda sereglik között volt s hideg, közönséges arccal hallgatta a detektiv dühös kifakadását

— Elmosódott minden, vagy összetiporták a nyomokat — —

Tornyos a managerhez fordult

— Most szóljak neki, vagy később

Thompson ur szomorú részvétellel nézett rá

— Ne most. Majd ha elszédedtek a többiek

Visszamenetkor Thompson ur odaszólt a detektivnek.

— Gyerünk én hozzám. Mondani valóm van

— Az ügyre vonatkozólag

— Igen. Az ügyre vonatkozólag.

Thompson ur sokkal becsületesebb, törvénytisztelőbb volt, mint hogy hallgatással fedezni akarta volna Tornyost. Azt különben a fiatalember se kívánta

— Ki kell sülni az igazságnak. Nincs mit takarnom

Ahogy helyet foglaltak, Tornyos elmondta hűségesen hogy mi történt közte és Joe McKay között

A sberiff és a detektiv összenéztek

— Világos dolog

— Az — — világos

Jegyzőkönyvbe vették a fiatalember vallomását

— Gyerünk — — azt hiszem nem kell használni a bilincseket

Tornyossal egy pillanatra elfordult a világ. Ugy érezte, hogy törni, zúznia kell, aztán rohanni neki a hegynek, a rengetegnek. A sok szomorúságára, boldogtalanságára még ez is! Gyilkosság vádjá. Pedig ő ártatlan — — Azt azonban csak a jó Isten tudja bebizonyítani.

Lecsillapodott, ahogy Alice szenvedő arcára nézett. A leányka szinte könyörgő tekintete észre tértette

— Gyerünk. Kész vagyok. Nem kellene a bilincsek

Thompson ur is felállt

— Majd az én kocsimon jön a fiatalember. Reményem megbíznak bennem. Leteszem érte a bondot

A törvény emberei szó nélkül vették a kalapjaikat

— Nohát gyerünk

Ahogy Alice és Grant magukra maradtak, a leányka vőlegényéhez fordult.

20-ik Fejezet.

— Grant — — szabadítsa meg. Szabadítsa meg minden áron

A fiatal ember csendesen ingatta a fejét

— De — — minden ellene van — — úgy látszik ő a bűnös

Alice kitört

— Nem igaz. Nem ő a bűnös — — Én tudom — — érzem — — Szabadítsa meg akárhogyan és — — aztán

— Aztán?

— Megtarthatjuk az esküvőt a mikor akarja

Szegény, szenvedő leányka. Amíg ő a vőlegényének könyörgött, az igazi bűnös ott iszogatótt a "club"-házban. Egyre-másra üritgette a poharakat s teljességgel meg volt elégedve a világ sorsával. Bele-bele nevetett a boros poharába.

— Így van ez jól. Egy csapásra mind a két légy — —

Látta mikor a sberiff és a detektiv az autóra ültek a managerrel és Tornyossal

— Biztosan elszólta magát a számár — — annál jobb — —

Lelkiismeret furdalás nélkül tudott örülni, hogy a két vetélytárs, a két ellenség el van téve láb alól. Egyik a föld alá, a másik a börtönbe.

— De még ám a villamos szék is következik

Elégedettel üritette tovább a poharakat

— Ugy kell a kutyának — —

Tornyost többen is látták, hogy a törvény embereivel ment a megye székhelyre. Futó tüzként terjedt el a hír. Csak suttogtak az emberek, fenthangon nem merték híresztelni

— Tornyos a bűnös

Most már többen is emlékeztek rá, hogy együtt látták a super fiut a hegyek felé menni

— Biztosan ő a — — bűnös

Valahogyan a "gyilkos" szót nem említették. Mintha érezte volna mindenki, hogy valami nincs rendjén. Egy jó szívű asszony aztán hangosan is kifejezést adott a véleményének

— Nem lehet az, akárhogyan látszik is. Én nem hiszem

Csudálatos a tömeg-lélek. Egy rossz indulatu szó képes tömeg gyűlöletet okozni s egy jóakaró mondat tömegsympathiát. Az a "nem lehet az" — — "én nem hiszem" egészen a szerencsétlen fiatalember iránt hangolta a közvéleményt.

— Nem lehet az — — ami történt történt, de más valaki cselekedte. Nem olyan ember az a Tornyos

Hanem azért Thompson urnak minden befolyását elő kellett venni, hogy magas bond alatt szabad lábra helyezze Tornyost. A legfogósabb ügyvédet is megszerezte védőjéül

Tornyosnak végtelenül jól esett a pléz lakóinak barátságos viselkedése, vigasztalása. Szinte erőt adott neki. Hanem azért nehéz volt a szíve nagyon

— Ilyennek kellett történni hogy lássák — — még se vagyok az az gazember, akiknek tartottak

Rendületlenül bizott a felmentésében. Hisszen akár mennyire is ellene szóltak a körülmények, utóvégre is nem ő volt a gyilkos. Mr. Thompson pedig nem kimélt se fáradt-

ságot, se költséget, hogy az igazság kiderüljön. Külön detektiveket is fogadott.

Az egész bűn eset mintha ólom súly lenne, nehezedett a plézre. S a ki legjobban szenvedett — — Mr. Grantnak a menyasszonya, szegény kis Alice

Thompson ur is naponta komorabb lett. Ő tudta, hogy ha a tárgyalásig nem fogják meg az igazi bűnöst, Tornyos lesz a megsértett törvény martaléka, akármilyen ártatlan is.

Grant ur is elővette Tornyost

— Nézze — — ez így nem jól megy

— Nem. Szentigaz hogy nem

— Segítünk rajta másként

A fiatalember elkeseredetten válaszolt

— Nem segít én rajtam már senki ezen a világon

Mr. Grant részvétellel nézte a csüggedt fiatalembert

— Így biztosan elitéllek

— Nem bánom én már ha a fejemet veszik is

— Hát ne engedje

Tornyos meglepetten nézett fel

— Ne engedjem? — — Hogyan

Grant nyugodtan elővette arany cigarettá tárcáját s rágyújtott

— Ha egy pillanatig is kételkednék ártatlanságában, nem tennék semmi ajánlatot

(Folytatása következik.)

KÜLDJE BE a naptárszállításért a

25 CENT

szállítási költséget és karácsonyra megkapja a gyönyörű nagy naptárt.

Különleges
KARÁCSONYI VÁSÁR

DECEMBER 3-TÓL kezdődőleg

csupán 14 napon keresztül

LOGAN-I ÜZLETÜNKBEN

Különleges
MEGNYITÓ KIÁRUSÍTÁS

DECEMBER 10-TÓL kezdődőleg

csupán 15 napon keresztül

MAN-I ÜZLETÜNKBEN

Ezen kiárusítások tartama alatt megtérítjük Önnek az uti költségeit 35 milenyi körzeten belül, ha 25 dolláron felül vásárol.

Mindkét üzletünkben mindent vásárolhat, amire csak szüksége van.

Óriási választék ŐSZI ÉS TÉLI ÖLTÖNYÖKBEN.

CIPŐK FÉRFIAK, NŐK ÉS GYERMEKEK RÉSZÉRE.

A Man-i üzletünkben van egy különleges 5 és 10 centes osztályunk, valamint nagy készletünk az összes karácsonyi gyermekjátékokban, a magyar veövink részére.

Egész családját tetőtől-talpig felruházzuk.

Legjobb minőségű árukat a legolcsóbb árért adjuk a Magyar Bányászoknak.

HA OLYAN CIPŐRE VAN SZÜKSÉGE, MELYET NEM KELL TALPÁLNI, MIVEL TULÉLI A BŐRCSZIMA SZÜGEIT — KÉRJEN "HI-PRESS" BÁNYA CIPŐKET — FIGYELJE A VÖRÖS VONALAT FELÜL KÖRÜL.

THE B. F. GOODRICH RUBBER CO.
AKRON, OHIO.

Goodrich
HI-PRESS
Mining Shoes

MAGYAR Bányászlap
(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)
HIMLerville, KENTUCKY.
Sürgöny cím—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Williamson, W. Va. 417-F-12.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban.
The Only Hungarian Miners Journal in the United States.

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$2.00—Magyarországba \$3.00
Subscription Rates: in the United States \$2.00 — Hungary \$3.00

Megjelenik minden csütörtökön. — Published Every Thursday.

Published by **MARTIN HIMLER, Editor.**

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról bányászoknak.
The Hungarian Miners Journal is written for miners, of miners by miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y.
Under the Act of March 3, 1879. Second Class Matter at the Post Office of Himlerville, Ky. applied for.

**HOL A SZEMETEK "ELVTÁRS"-
Bányászok?**

Van-e még szemetek "elvtárs"-bányászok, vagy egészen megvakítottak benneteket a new-yorki csirgefogók?

Ha van még szemetek, amivel látni tudtok, akkor rámutatok arra a svihákságra, amivel a lopásban fogant, gyalázatban született "Uj Előre" nevű szemét akart benneteket a múlt héten megvakítani.

Két hete irtam meg ennek a csirgefogó, svihák-bandának a zsviványágát, amivel a Széchenyi akció ellen tör, mert abból nem lohatnak el dollárként 62 centet, mint az oroszoknak gyűjtött pénzből elloptak, s pár nappal ezelőtt szánalmas nyöszörgéssel ugrott nekem ez a zsvivány-banda. A "vezéreltek."

Megirtam rólok akkor, hogy ellopták 62 centet minden dollárból, amit az orosz éhezőknek gyűjtöttek és megirtam, hogy Haynal "elvtárs" ellopta a bécsi emigránsoknak gyűjtött pénzeket.

Megirtam, hogy ellopták éveken át, amit papírra, gépekre és a lapra gyűjtöttek, és megirtam, hogy ellopták az "oroszkoncessiókra", szerszámokra és utiköltségre gyűjtött tizezreket. Vagy legalább is a legnagyobb részét.

Megirtam, hogy a striciknél, a ringyóknál rosszabbak ezek az élősdiék, mert cserben hagyták, gyáván, nyomorultán cserben azokat az általuk felzigatott szerencsétlen "elvtársakat", akiket miattuk deportáltak, amíg ők aljasul, hitványul, gazemberről megmentették a bőrüket, mert letagadták, hogy szocialisták, hogy kommunisták, hogy radikálisok, s hogy élnek a világban.

Nem volt mit válaszolni ezekre a szomorú és gyalázatos igazságokra, de írniük mégis kellett a kávéházak ezen szemeteinek, úgy tettek hát, mint Bodóné a ki másról beszélt és nem arról amiről felelniök kellene.

Nincs más gondjuk, nincs más bajuk, s nincs — szerintük — más baja itt senkinek, csak a Himler Coal Company, amely részvényeket adott el a magyaroknak és nem fizet osztalékot. Hát én nem vagyok egy a Himler Coal Companyval, mint ezek a bitangok a palotával, én merek beszélni a magyar bányáról.

Igenis a Himler Coal Company adott el részvényeket és összeszedett a részvényesektől hat év alatt háromnegyed millió dollárt.

És a hat év alatt négyszer fizetett osztalékot, és a részvényekért befolyt pénzeket építettem egy hatalmas bányát és egy teljes telepet, amely az első két van Amerika bányáiparában.

Én egy bankra is, a Himler Állami Bankra, szedtem össze pénzt és a bank négy éves fennállása óta négyszer fizetett osz-

talékot a részvényeseinek. S a bank áll, Himlerville áll és állni fog még nagyon soká.

Én újságra is szedtem össze pénzt a bányászoktól, akik velem együtt azt akarták, hogy legyen a magyar bányászszáznak egy újságja.

Tíz éve, hogy a Bányászlap részvényesétől pénzt kaptam és ez alatt a tíz év alatt tízszer fizettek a Bányászlapnál osztalékot.

Himlerville százhusz magyar bányász-család él és dolgozik és jobban megy most is a sora, mint az amerikai magyar bányászszágra sorsa akármerre az országban.

Hat éve mindig azt irtam, mindig azt mondtam, hogy én nemcsak a bányát, meg a telepet mutatom meg szívesen annak, aki idejön, de akár a társaságom könyveit is.

Hat éve különösen minden közgyűlés előtt mindig megirtam, hogy jöjjön el mindenki, a ki kíváncsi rá, hogy mi lett a nagyrok háromnegyed millió lollárjával, és szívesen mutatuk meg a vagyonukon kívül az összes könyveinket és írásainkat.

Azt is megirtam mindig, hogy a new-yorki bolshevik bitangok is élhetnek ezzel a meghívással, nékik is épen olyan szívesen mutatjuk meg mind ezeket a dolgokat, mint másnak.

Mit gondoltok, "elvtárs-bányászok", hogy miért nem éltek a new-yorki "vezérek" soha ezzel az alkalommal? Mit gondoltok, miért nem jöttek még soha le Himlerville, hogy a nagy csalást, a nagy svindlit, a nagy bitangoságot leleplezzék? Mit gondoltok miért? Láttok-e "elvtárs - bányászok"? Van-e még szemetek, tudtok-e még gondolkozni?

Hát, amint látjátok "elvtárs-bányászok", én merek beszélni mindarról, amit csináltam a bányászok közt. Nemcsak beszélni merek, még meg is merem azt mutatni. Mert van mit megmutatni.

Hogy a new-yorki bitangok azt irkálják, hogy bukás vár ezekre a vállalatokra? Azt elhiszem, hogy szeretnék, azt elhiszem, hogy kívánják. Az aljasak.

Akik az Előre lapjukkal maguk a bukás gyalázatán keresztül az "Uj Előre" piszkába menekültek, azok szeretnék, ha mindenki őket utánózná.

Hát bányászok, elvtárs-bányászok, előbb lesz az Uj Előre-ből Legujabb Előre, és előbb lesz a Legujabb Előre-ből Legesegujabb Előre, minthogy a Kentucky magyar vállalatok megbuknának.

És ha van szemetek "elvtárs"-bányászok", ha tudtok még gondolkozni, gondolatokat csak egy perccel, egy másodperccel arra, hogy miért csak épen a Himler vállalatokról írnak a "vezérei-

tek", mikor hát tulajdonképpen nem is arról van szó.

Mikor az orosz pénzek ellopásáról, az emigráns-pénzek elcsikkasztásáról, a koncessió-pénzek elrablásáról, a palotarészvényekről van szó. Mit gondoltok, mind ezekről miért nem írnak?

Lassen-elvtárs (akinek a részére szintén gyűjtöttek nemrégiben) ugyan nyöszörgött valami keveset arról, hogy az orosz pénzeket elküldték, de nem meri írni, hogy egy centig, minden költség levonása nélkül küldték el ugy-e?

Azt sem meri megírni, hogy a Haynal Döme elvtárs enyves kezéhez tapadt emigráns-gyűjtésből mennyit loptak el és mennyit küldtek el.

Azt sem meri megírni, hogy hol van a palota, az újságpalota, amire a részvényeket eladták köztetek. Melyik utcáján New Yorknak?

Én megmutatom Himlerville nekik is, nektek is, hát ők a palotát megmutatják-e valahol?

Arról sincs ugy-e egyetlen szavuk sem, hogy mi történt, mikor a magyarokat az általuk felzigatott magyar munkásokat csapatostul deportálták és mikor az Uj Előre szerkesztősége is össze volt a szigetben fogva?

Ugy-e nem írják meg, hogy ők kikönyörögték magukat, tagadták az elveiket, megesküdtek rá, hogy soha radikálisok, kommunisták és szocialisták ők nem voltak. És cserben hagyták a szigetre vitt munkásokat, akiket deportáltak. Ugy-e erről nincs nekik mit írni?

Miért? Láttok-e "elvtárs - bányászok"?

Mit is irt Lassen "elvtársokat", a gyalázat papírjába, a bukásból született Uj Előrebe? "Ki hát a bitang, a csirkefogó, a stricik, a ringyó...?"

No hát ki, "elvtárs-bányászok"?

Mit gondoltok?

Van-e még szemetek és látok-e még a szemeteikkel?

Hát "elvtárs-bányászok", ha van még szemetek, amivel látni tudtok, akkor láthatjátok, hogy kik a bitangok, a stricik, a gazemberek.

Ha van szemetek, amivel látni tudtok és eljöttök erre felé, megláthatjátok még Himlerville-t és a magyar bányát.

De lehet nektek sas-szemetek, lehet nektek egyenként hat szemetek, bizony mondom nektek, hogy soha nem fogjátok megláthatni azt a "palotát" azt az újságpalotát, amire a pénzt összeadtátok, aminek a részvényeit a ládátokban tartogattátok. Mert azt ellopták.

Ellopták a tolvajok, a stricik, az aljasak. Melyikek? Kik azok?

Láttok-e hát a szemeteikkel?

Kik hát a tolvajok?

Hol a palota Lassen "elvtárs"? Nem írta meg a címét? HIMLER MÁRTON.

HARLAN COUNTY Bányatulajdonosai nem kívánják egyezkedni az Unióval.

Harlan Countyban az Union megvetette a lábát és hogy a bányászok munkaviszonyait és béréit itt is szabályozzák, evégből közös gyűlésre hívta a szervezet vezetősége a bányatulajdonosokat Harlan, Ky.-ba.

A bányatulajdonosok kerekén visszautasították a szervezeten meghívását és kijelentették, hogy nem tárgyalnak az Unióval, mert Harlan Countyban nincsenek szervezett bányák és ők azzal, hogy szóba állnak az Unióval azt a látszatot keltenék, mintha már volna szervezett bányák ezen a vidéken. A bányatulajdonosok nem hajlandók semmi körülmények között sem elismerni Harlan vidékén a bányászok szervezkedését.

DYNAMITOS ROBBANTÁSI MERÉNYLET EGY TIPLI ELLEN.

18,000 dollár kárt okozott a robbantás.

A Goshen Coal Company bányáját Surveyor, Pa.-ban júniusban beszervezték az ott dolgozó bányászok és kérték a társaságtól a szervezet elismerését.

A társaság ridegen visszautasította a bányászok kívánságát és erre a bányászok, akkoriban sztrájkba léptek.

A sztrájk arra indította a társaságot, hogy sztrájktróket fogadott, akikkel még ma is dolgoztat, azonban nem akadt több 25-30 embernél, mert a bányászok, akiket nagy fizetési ígérekkel odacsábítottak, mihelyt megtudták, hogy sztrájktró munkára alkalmazzák, rendszerint azonnal otthagyták a bányát. S hiába volt a társaság minden erőlködése, nem bírta a régi munkásait rávenni arra, hogy elálljanak a szervezett elismerését illető követeléseiktől.

A sztrájkoló bányászok minden erőszakoskodástól tartózkodtak, mégis most már második ízben történt dynamitos merénylet a bányában. Előbb a superintendent házában követtek el ismeretlen tettesek dynamitos merényletet, most meg a tiplit robbantotta fel valaki, s a társaságnak 18,000 dollár kárt okozott.

A társaság a sztrájkoló bányászoknak tulajdonítja a merényletet, akik azonban kijelentették, hogy a leghatározottabban tiltakoznak még a feltevés ellen is, hogy nekik az ilyen erőszakossághoz a legcsekélyebb köztük is lenne.

A nyomozás folyik az ügyben azonban a tettest vagy tetteseket eddig még nem sikerült kideríteni.

Karácsonyi pénzküldési árjegyzék
Minden dollár után 4 cent.

Aki Magyarországon vagy az Ausztriához csatolt területen készpénzdollárokat akar kifizetni a hozzátartozóinak, könnyen kiszámíthatja a küldési díjat, minthogy az összes költségre minden dollár után 4 centet kell beküldenie. Kivétel csak az, ha valaki 25 dollárnál kisebb összeget akar átküldeni, mert 25 dollár, tekintet nélkül az összegre, 1 dollár a díj. Aki sürgönyileg akar dollárokat kifizetni odaát, a sürgönydíjra még 2 dollárt tartozik beküldeni. Erdélyi készpénzdollár kifizetés után 5 centet számítunk minden dollár után és 30 dollárig 1 dollár 50 centet számítunk, mint legkisebb díjat.

Koronát, leít, dollárt a napi árfolyamnak megfelelően a legutánysabban fizetünk ki odaát.

KISS EMIL Bankháza
133 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.
(A 8-ik utca sarkán.)

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kizárólagos képviselője. A M. Kir. Államvesztési Menekítési Bizottságának kizárólagos képviselője.

ROYAL SÓSBORSZESZ

helyett. Hogy ezt a garázdálkodást megszüntessük, megtejtük a törvényes lépéseket és azonkívül

Patent Dugós és Recés Üvegben készítettük ezentúl a valódi ROYAL SÓSBORSZESZT

Ha a valódi ott nem kapható, egyebet ne fogadjon el, hanem küldjön be 30 centet egy nagy üvegért, vagy 4 dollár 50 centet 6 üvegért erre a címre.

ROYAL MFG. CO.
Duquesne, Pa.
Kereskedők és ügynőkök írjanak kedvezményes árakért!

MAGYAR Bányászok!

THE B. C. ROACH
HARDWARE & FURNITURE CO.
WILLIAMSON, W. VA.

raktáron tart mindenféle butorokat, kályhákat, chinaezüst evőszközöket, festékeket, üvegárukat és minden házfelszerelési cikket.

A magyarokat figyelmes kiszolgálásban részesítjük és áraink a legelőkelőbbek.

KERESSE FEL ÜZLETÜNKET, HA WILLIMSONBA JÖN.

Progress

A régi idők ökrök által vont kocsija és a mai kor kényelmes a mérőledekét játsza megtevő autója között, óriási a különbség és hogy ez így van azt az olaj tette lehetővé.

A Monitor olaj a legelőkeltebb gyártmány — Tiszta, finom és tartósságot biztosít. Ön vehet akár milyent, az sohasem olyan mint ez, hanem kevert, hígított "piszkos" és nem megfelelő. A vékony olajréteg, a motor részei között, megóvja azokat minden körülmények között a dörzsölődéstől és az áttüzesedéstől.

Kérjen Ön attól a kereskedőtől, akinél az olajtartályát megszokta tölteni, egy "Monitor Oil Booklet" — Monitor olaj könyvecskét, használja az Ön kocsijához azt a foku Monitor, melyet az ajánl. — Ez biztosítékot nyújt a tartós dörzsölés ellen és a legalacsonyabb fokra szállítja le a sur-lódást.

A Monitor olaj biztosítja Önt, hogy nem szorul a gépe minduntalan javításra. Még ma kezdje el annak használatát.

"Minden csepp munkája — megtakarítást jelent."

HI-GRADE OIL & GAS CO.
"A LOCAL CONCERN"

WILLIAMSON, WEST VIRGINIA.
Legjobb minőség. Teljes érték. Pontos kiszolgálás.

Ruhák, Felöltők és Télikabátok
Férfiak és Fiatalemberek részére.

Ha Ön az idén ősszel és télen jó megjelenésével sikert akar elérni, úgy válasszon a mi ruháink és felöltőinkből. Az új "KUPPENHEIMER" divat szerinti öltönyök és felöltők elkészültek és az Ön választására készen állnak. A legelsőrendű szabás és legizlésebb divat. Sima kék színben azoknak, akik azt kedvelik. A legjobb választék kabátok és öltönyökben mérsékelt ártért.

\$40.00-tól \$75.00-ig

"K. O." FÉRFI CIPŐK
A "K. O." cipők kizárólag és csak a "THE BIG STORE" részére készülnek. Csakis a legfinomabb bőrből és cipő anyagból. A legfinomabb választék amit valaha is ajánlottunk — legszébb kivitelben — legfinomabb minőségben — azonban ugyan — \$8.50 azért a kedvező ártért

"G. B. BORSALINO" FÉRFI KALAPOK
Ha Ön finom és elsőrendű minőségű kalapot kíván, úgy nézze meg a G. B. BORSALINO kalapokat. Mi készséggel megmutatjuk Önnek az új őszi és téli színeket, melyek lényegesen eltérnek a szürke színűektől. \$7.00 és \$8.00 A kalapok ára

A mi magyar osztályunk
az Ön szolgálatára, és a BASEMENT-BEN VAN, a 5TH AVE.
jobb oldalán van a bejárat.

MAGYAR IMAKÖNYVEK, DISZES ÉS EGYSZERŰ GYERTYÁK és stb. a mi **MAGYAR OSZTÁLYUNKBAN.**

KAUFMANN'S
"THE BIG STORE"
5th AVE. SMITHFIELD & DIAMOND STS. PITTSBURGH, PA.

1924 ÉVI NAPTÁR INGYEN
Írja meg a nevét és pontos címét és küldünk Önnek egy remek naptárt mihelyt készen van. Írjon vagy jöjjön el a mi Magyar Osztályunkba.

A falumban.

(Folytatás a 2-ik oldalról.)

Társát is bemutatta. Magasrangú, ismert nevű budapesti hivatalnok... egyszersmind író. A jelenlegi tiszteletes ur rokona. "Vettem két mázsa búzát itt" — mondja. És azonnal benne vagyunk a nyomoruságban... és mire felnézek, már tulva-gyunk a Kettősön.

Nagyon érdekel ez az ur, ki-ről érzem, hogy testvérlélek. A mosolya, finom, kesernyés hu-mora olyan fájó.

Ezt mondja: — Van egy tizenkilencéves leányom, ha kéro talál a házhoz jönni, lefektetem az ágyba, mert attól tartok, ma-holnap a pap-lanon kívül nem tudunk mit rá-dadni... pedig a feleségem azt mondja, hogy neki semmi se kell... csak mindent a lányunk nak!"

A hivatalokban ma a szolgálk-nak van jobb dolguk, mint a hi-vatal-vezetőknek, hogy a szolgálk-élelőt csirke-combot eszik, míg a táblabírák közül

nem egy, titkon, egy darabka barna kenyeret rágcsál.

Mesélünk egymásnak a cifra nyomoruság sirva-kacagató meséskönyvéből s egyszerre észrevesszük, hogy a jegyző el-tűnt.

Nagy sokára, nevetve jön.

— Igy van az... egyik ember álmaait keresi a szülőföldjén, a másik meg gyakorlati dolgok-kal foglalkozik utközben is.

Például? — Például én most a madarasi állomáson zsidókkal tárgyal-tam, azok jó proféták. Azt mond-ják, hogy a jövő hónapban husz-ezer korona lesz egy kg. szalon-na. Röggtön vettem is tőlük egy vagonnal... seftre.

Ez is a mai Magyarország képe. A milliárdos mindig, min-denütt nyerekedésen tör a fe-ljét.

Karcagon a gyorsra szállók-át. Egy az utunk, azt hiszem a jogász-író társaságát tovább is élvezem. De ő buszuzik:

— Drága a gyors!
Szentimrei Mártha.

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT.

A Hunyadi Mátyás Magyar Betegséggyógyító Egylet félévi szá-m-adását tartotta folyó év október 29-ikén, Rössiter, Pa.

Bevételek április hó 1-től—és kiadások szept. hó 30-ig.

Bevételek:	Kiadások:
Április hóban \$ 260.09	Április hóban \$ 634.71
Május hóban 274.56	Május hóban 367.37
Junius hóban 294.83	Junius hóban 221.70
Julius hóban 219.04	Julius hóban 475.60
Augusztus hóban 343.96	Augusztus hóban 109.00
Szeptember hóban 411.22	Szeptember hóban 126.00

Összes bevétel \$1803.70 Összes kiadás \$1934.38

Tul kiadás a fél évben \$130.68

A pénztárnoknál van forgalmi pénz \$ 965.95
Levonva a fenti tulkiadást 130.68

Maradvány a pénztárban, mint forgó összeg \$ 835.27

A Punxsutawney bankban kamaton	\$3063.54
Másfél évi kamatokból	122.93
A Rössiteri Bankban kamattal	515.00
Pénztárnok kezelésében	835.27

Fő-összeg \$4536.74

Ezen összegben van haláleseti teher 424 dollár, vagyis a te-hermentes vagyon 4112 dollár és 74 cent.

Tagok létszáma november 15-ig 275.

Ezen kívül akárhog alakíthatnak osztályt, legkevesebb 12 taggal. Érdeklődőknek szívesen ad felvilágosítást a Központi Titkár.

Kelt mint fent.

STEFÁN JÁNOS, k. p. titkár.

MOLNÁR ANDRÁS és LEZSÁK JÁNOS, Közp. Ellenőrök.

"HUNNIA LIFE INSURANCE COMPANY"

Ezt a cikket a Bridgeporti Amerikai Magyar Segélyező Szövetség hivatalos közlönyéből vet-tük át. A cikkben felvetett esz-me nagyon is megszívlelné méltó és azt hiszük olvasóink között is sok hívet talál.

Régóta tudom, de rajtam ki-vül minden más tag is tud-hatja, hogy a mi tisztikarunk volt az első, mely komolyan vette az egyesületek egyesíté-sét, vagyis az egyeteketbe állt magyarság egy kalap alá voná-sát.

De nem csak komolyan vet-te, hanem odaadással, költsé-gel és fáradsággal dolgozott is rajta, hogy ez a szép, nemes és dicső eszme valamikor testté váljon.

De csak megvalósult nekik is a közmondás, hogy szólj igazat, betörök a fejedet. Ha nem is kö-vel vagy pedig husánggal, de bizony ugy szóval és papiros-on — elégszer be lett törve a tisz-tikar feje. Ha a tisztikar olyan

gyenge legény lett volna, a kit még a saját portáján is meg le-het szalasztani, már bizonyo-nan nem is beszélénk az egye-sítésről, csak úgy mint a víz-özönről, vagy a harmadévi jég-verésről.

És mit látunk, ha szétnézünk a magyar telepeken, ha akár egy nagy városba megyünk, akár a bányaplézen állunk a be-szélgető magyarok közé? ... Azt, hogy mindenütt arról be-szélnek, amiért a mi tisztika-runknak bevették a fejét. Egye-sülni akarnak a magyarok. És mit látunk a magyar sajtóban? Azt, hogy már nemcsak egye-lteink egyesítéséről van szó, ha-nem arról, hogy az egyletekből meg kell csinálni egy igazi ma-gyar életbiztosító társaságot.

Mit mondhatnak majd erre azok, kik még az egyleti egye-sülést sem akarják, mert fél-nek, hogy kívül maradnak a kisajtón? De a magyarság már alighanem meg sem kérdezi őket, hanem inkább megvásá-rolja nekik a sétapálcát.

En is azt mondom, hogy hát csináljuk meg azt a Hunnia életbiztosító társulatot mi ma-gyarok és egyleti tagok, ha a vezérek nem akarják. Ha vala-mi, akkor a HUNNIA LIFE INSURANCE COMPANY hozna dicsőséget a magyar névnek és hasznát a tagjainak. Az ilyen név is megérne annyit, mint most bármelyiknek a szép, tisz-tességes, szeretett és becsületes neve.

De nem a név a fő, mert ez csak egy eszme, mondjuk egy példa. Az a fő, ha a nagy egy-letekből egy életbiztosító társu-lat lesz. Mindig azt vetették szemére a magyar egyleteknek, hogy a biztosító társulatoknál

kevesebbet kell fizetni. Hát miért nem csinálunk akkor biz-tosító társulatot és miért nem fizetünk kevesebbet? A Szövet-ségnél többet fizettem, mint másik egyetemnél s akadt olyan tagtársam, nem is egy, a kikkel közösen voltunk mind-kettőben és ezt elhagyták, mert itt sokat kellett fizetni. Most pedig az a bajuk, hogy ott is sokat kell fizetni és az a legna-gyobb mérgük, hogy most el sem hagyhatják az egyletüket és máshová se mehetnek. Ezek-nek már csak egy orvoságuk van, az életbiztosító társulat, mert csak ha azt megcsináljuk, akkor lehet kevesebb a befize-tésük.

De tudom én azt, hogy ez sem lesz meg a jövő hónapban, de talán még a jövő évben sem, mert ennek is lesznek hátra-mozdítói, a kik nem akarják. Sőt ha tekintetbe vesszük, hogy egyleti alapon sem akartak egyesülni, akkor így még in-kább nem fognak akarni. De már kezd a magyarság eleresz-teni a bölcső lábát és a saját két lábán kezd járni, tehát majd nem kéri őket, hogy azok ve-zessék, hanem arra megy, amer-e akar és maga fogja meg a kezét annak, a kivel vezetett el akarja magát.

En üdvözlöm azokat, a kik-nek a fejében ez a szép és ne-mes cél megfogalmazott, s üdvöz-löm a magyar sajtót is, mert már két lapban világosan olvas-tam, a kik nem hagyják elalud-ni, hanem dicsőségre viszik. Magyar tagtársak! Ne széthuz-zatok, hanem csináljátok meg a Hunnia biztosító társulatot!

Springfield, Ill., 1923 novem-ber hó.

Pápai Popik Ferenc.

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG TÖRTÉNETE.

ÖREG AMERIKÁSOK.

Régóta ösztökél valami belső hang, hogy megírjam az amerikai magyarság történetét. Egy évtized óta nógatom erre isme-rőseim és barátaim, de a napi gondokkal való folytonos birkó-zás nem adott időt arra, hogy hozzáfoghassak ilyen hatalmas feladat megoldásához.

Ámde évek óta előttem pere-gnek a magyarság fájáról az őszi levelek és egynéhány év múlva odajutunk, hogy alig lesznek egynéhányan közöttünk azok, akik ugyancsak bele-tartoznak az amerikai magyarság történetébe s akik a kíván-dorlás üdvényeinek kitaposásá-val szereztek legalább annyi érdemet, hogy el is olvassák azt, ami az amerikai magyarság ról s így róluk is íródott. És a kívándorlás jezen első fecskei iránt érzett rokonszenvem kész-lett arra, hogy belekezdjek az amerikai magyarság történeté-nek megírásába.

Talántán nem is szóltam he-lyesen, amikor az amerikai magyarság történetéről beszéltem, mert hiszen ez egy ember-életre váró feladat, de legalább tőlem telhetőleg igyekszem öss-zeszedni és bokrétába kötni azokat az adatokat, amelyek hozzájárulhatnak valamikor az

amerikai magyarság teljes tör-ténetének összeállításához.

Miután a kívándorlás első fecskei kezdenek megérni az örök hazába, ahonnan nincs visszatérés, így velük kezdem az adatok összegyűjtését és első-sorban azokat sorakoztatom egymás mellé, akik husz-hu-szonöt, sőt talán annál is több év óta tapossák Amerika földét s akik igazán "megbáhnódték" a multat s jövődőt."

Azokat az embereket akarom bemutatni az amerikai és a ma-gyarországi magyaroknak, akik az eke szarva mellől, a mühe-lyekből, a bányamélyekből jöt-tek ide és a kemény magyar izommal, a józan magyar ésszel húzták meg idegenben a boldo-gulás barázdáját.

Először a Dongó hasábjain is-mertetem ezeket az öreg ameri-kásokat s majd ha az anyaggal készen leszek, akkor díszes könyvben adom közre az adato-kat megfelelő írás kíséretében.

Az öreg amerikaiak után jön-nek majd mások és ha eröm en-gedi, akkor néhány kötetben együtt lesz valamikor az ameri-kai magyarság.

Igyekezzemhez kérem a jó-indulatu, becsületes magyarok támogatását.

KEMÉNY GYÖRGY.

A HUNYADI MÁTYÁS MA-GYAR MUNKÁS BETEGSE-GYÓGYÓ EGYLET TAGJAI-HOZ.

Értesítem az összes tagtársá-kat, hogy Koós László tagtest-vér az első osztálytól munka-képtelen lett, miért is alapsza-bályszerüen jogosult a felsé-gélyre.

Felkérem ennél fogva a tagtár-sakat, hogy az 50 cent felsé-gélyt kivetést december 1-től ja-nuár 30-ig befizetni szívesked-jenek.

STEFÁN JÁNOS,
kp. titkár.

Bányászok, pártoljátok a bá-nyászok bankját.

KORUNK TALÁLMÁNYAI.

Ha a jövődörtörténetűsdi korunkat külön nével akarják megnevezni, bizo-nyára a "találmányok kori" elnevezést fogják választani. Mert valóban a kiser-leti természetudományokkal felfegyver-ezett emberi találmányosság, oly segé-leszközök birtokába jutottatta az emberse- get, melyek az ember hatalmát a termé-szeti erők fölé emelték messze kiterjesze- tették. William Arehbaldnak "Korunk találmányai" című munkája ismerteti azokat a találmányokat, melyek az ember-élettel és a természettel szembe fordították az ember-életet. E mű mindvégig szemles- cesevő modorban alkotja és vezet be az olvasót a nagy szellemek ama mühelyé-be, amelyből az emberiség boldogulása- ra irányuló feltalálások kiindultak. A 400 oldalra terjedő munka többek között a következők tárgyalásába. A drótművelés táviró, a gyorsíró, a telefon, a fonogra-f, gépjárművek, kormányozható leg-hajók, kormányozható torpedók, vízi-erő-vel járművek, tengeri gyorshajók, repülő-pek, betűszedőgépek, stb.

Ezen kiváló, rendkívül tanulságos mü-vel. \$1.30-ért bárki megkaphatja. Kérlek Testvérek közliem magyar könyveshá-zalban (Póztlet: 208 E. 86th St., Flókuz-leték: 146—3rd Ave. és 1508—2nd Ave. New York City). A cég kívánatra bárki-nek szívesen elküldi ingyen teljes köny-veit, lemez és zongora-hangor. Árjegyzéket. — Küldjön 10 címet és \$1.00-t és mi küldünk önnek 10 érdeklézőt regényt.

AZ EGÉSZSÉGRE EMLÉKEZ-TET A TRINER 1924. ÉVI FALINAPTÁRA.

Mindenkire néve elsőrendű fontossággal bír az egészség, mert az egészség a legdrágább kincs amivel az ember rendel-kezhethet. A legszegényebb ember sem válna meg pénzért az egé-zségétől viszont a leggazdagabb ember is odaadná minden va-gyonát az egészségéért. Ennél-fogva a legfontosabb dolog, a-mire Ön egy falinaptár emle-keztetheti, melyet az év há-romszázhatvanöt napján át szeme előtt kell tartani, az az egészségre való figyelme-ztetés és a Triner 1924 évi Fali Naptára művészi kivitelben teszi ezt. Egy elragadó fiatal leányka a Naptár közepén Triner Keserű Bort visz haza, ez az, egészséget és boldogságot visz ezzel haza, mert ha Ön egészséges akar lenni, ugy Ön-nek belsőleg is épnek kell len-nie. Nyolc különböző képből látja Ön ezt a hájos leányt, a hálószobájában, az autójában, a lakójában, a tennis pályán, stb. Akarja Ön azt a szépséget mindennap látni? Küldjön 10 centet a postaköltségre a kö-vetkező címre: Joseph Triner Company, 1333. S. Ashland Ave. Chicago, Ill. Ne felejtse el és ve-gyen 1 palack Triner's Cough Sedative-t és Triner's Liniment-et az Ön drasztórában vagy gyógyszerkereskedőjénél, mert ezek közül az első a legjobb or-vosság a köhögés és hűlés ellen, a második gyors segélyt nyújt reumatizmus és neuralgia ellen.

HA egyletének meghívóra, le-vélpapírra, borítékra, báli be-lépő jegyekre, lunch ticketre, vagy egyéb szép kivitelű nyomtatványra volna szüksé-ge, ajánlja a Magyar Bányász lap nyomdáját.

En üdvözlöm azokat, a kik-nek a fejében ez a szép és ne-mes cél megfogalmazott, s üdvöz-löm a magyar sajtót is, mert már két lapban világosan olvas-tam, a kik nem hagyják elalud-ni, hanem dicsőségre viszik. Magyar tagtársak! Ne széthuz-zatok, hanem csináljátok meg a Hunnia biztosító társulatot!

Springfield, Ill., 1923 novem-ber hó.

Pápai Popik Ferenc.

HILL PIANO CO.

C. V. MILLER, tulajdonos

947 FOURTH AVE.

HUNTINGTON, W. VA.

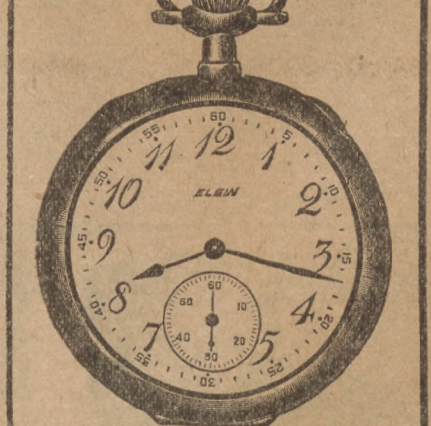
Bármilyen hangszerre, gramofon-lemre, zongoralemezre van szük-sége, forduljon hozzánk. — Ha ná-lunk vásárol sok pénzt takarít meg. Elsőrangú árakat tartunk rak-tárunk!

KÉRJEN GRAMOFONLEMEZ ÁRJEGYZÉKET!

Mindenféle Ékszerék

Elgin és Illinois órák.
Arany vagy aranyozott ékszerék.

BESZÉLŐGÉPEK
Azonkívül alkalmas ajándéktár-gyak a legnagyobb választékban és olcsó áron.

Órajavításokra különös figyelmet fordítunk.

RANDOLPH AND AUKENTHALER
A. Hallmark Ékszerészek.
Williamson, W. Va.

WILLIAMSON környéki ma-gyarok helyezték el be-tétjeiteket a

DAY AND NIGHT BANKBA,
WILLIAMSONBAN,
W. VA.

Betétekre 3 százalékos ka-matot fizetünk
MAGYAROKAT figyelmé-sen szolgáljuk ki.

ESTE 7 ORAIG NYITVA TARTUNK.

SEME BETEGEK FIGYELMÉBE!
Dr. HOITASH J. FRIGYES
SZEMORVOS
Wien (Bécs)-ből, Ausztriából
Huntington, W. Va.
423½—Ninth Street,
Telefon 147
HIVATALOS ÓRÁK:
délelőtt 9—12-ig, délután 1—5-ig.
MAGYARUL IS BESZÉLNEK!

MAGYAR Bányászok OTTHONA
Logan, West Virginia.
Ha Loganba jön és valódi tisztán készített jó magyar ételeket akar enni, okvetlenül keresse fel a Ma-gyar Bányász Otthont.
HUSITO ITALOK.
A magyar bányászok pártfogását kéri
Doll Zsigmond tulajdonos.

FIRST NATIONAL BANK
LOGAN, WEST VIRGINIA
A Logan völgyi magyarság évek óta bizalmával tüntet ki bennünket, melyért őszinte köszönetünket nyitvánitjuk.
PÉNZKÜLDÉS AZ ÓHAZÁBA
Közjegyzői ügyeket pontosan és lelkiismeretesen végzünk. Logan megyében külföldi osztályunk vezetője az egyedüli, aki óhazai közjegyzői, hagyatéki ügyekben szakértelemmel jár el.
Betéteket felmondás nélkül fizetünk ki.

Igyék mindig ebből a SÖRBŐL, mert ez a legjobb!

Blatz
Private Stock
"Leads them all"
J. M. NOWLIN
Williamson, W. Va.
Distributor.

Vásároljon ott, ahol anyanyelvén beszélhet!

THE HUB
FÉRFI, NŐI ÉS GYERMEKRUHÁK, ALSÓRUHÁK, RÓFÓSÁRUK, CIPŐK NAGY ÁRUHÁZA.
Mindig a legolcsóbban vásárolhat.
THE HUB, LOGAN, W. VA.

MAGYAR IFJU! MAGYAR NŐ! MAGYAR FÉRFI!

Te, aki távol szülőföldedtől nehéz verejtékkel keresed a mindennapi kenyeret, gondolsz-e arra, hogy itt künn a dollárért folyó küzdelem, a pihenés nélküli folytonos munka és gond gyorsabban megőröl. Gondolsz-e arra, hogy a betegség és halál könnyebben hozzád fér, ha tested-lelked el van eszágva. Mi lesz akkor, ha a betegség vagy éppen a halál csakugyan utólr és nem gondoskodtál magadról és családodról? A mig bírod a munkát és van kereseted, van barátod is. De ha bajba jutsz, hiába vársz segítséget másoktól. Magadnak kell gondoskodnod magadról!

A mód megvan rá. Biztosítsd magad! Minél korábban megteszed, annál keveselbe kerül, de még későn is jobb, mint soha!

Biztosíthatod magad biztosító társaságoknál, vagy egyleteknél. A biztosító társaságok osztalékot fizetnek a részvényeseknek, s így több fizetséget kíván-nak; meg aztán nem érted jól a nyelvüket se, s ha bajod van, mégis a honfitársadhoz kell fordulnod. Marad tehát az egylet. De egylet is sok van. Több, mint kelle-ne. Van olyan, amelyiknek 50, 100, 500, 5000, sőt 20,000 tagja is van, akárcsak az államok, kisebb és na-gyobbak, például Szerbia vagy az Egyesült Államok. Az azután a Te dolgod, hogy melyikben bízol meg jobban.

A Verhovay Segély Egyletnek 22,000 tagja van, s a legnagyobb magyar egylet.

Ha többet akarsz tudni róla, kérdezd meg akárme-lyik tagot, vagy fordulj közvetlenül a központhoz

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
HAZLETON, PA.

Óhazai mesék...

SZENVEDÉSEK UTJA.

Írta: Szentimrei Mártha.

(Folytatás.)

Fodorné Keserü Klári éppen elkészült a reggeli takarítással. Megmosta kezeit, tiszta kötényt kötött s tésztát gyurt.

— Az uram semmit se szeret úgy, mint a lekváros derelyét, hogy legyen neki jó napja! — gondolta s mosolygott.

A műhelyben ütemesen csattogott a kalapács, Fodor és segédje versenyt kalapálták a fehéren izzó vasat. Klári talán már dolgozni se tudott volna a megszokott muzsika nélkül.

A nagy fehér macska a tűzhely mellől felszökött az ablakpárkányra és mosdott. Közben fel-felciplogott az ablak előtti eperfán csiripelő verebekre.

Klári az első levél tésztát nyújtotta s kérést hajtva felelte a sodrófával, hogy elég vékony-e már? Közben pillantása az ablakra esett.

— Ni, a macska mosdik... vendég jön...

A kicsi Klári szomszédgyerekekkel játszott az udvaron, behallatszott, amint vékony hangon a "kiolvasót" pattogtatja.

"Kimentem én az erdőre fát szedgetni Utánam jött édes anyám pofon veregetni... Nád közé ugrottam, nád sipot csináltam. Az én sipom így szól: di... dá... du... Te vagy az a... nagy-szám-jú!"

— Egyem a lelkét... hogy tudja mán mondan!

Egyszer csak elhallgatott a gyerek-lárma. Klárika valaki elébe futott nagy örvezzel. Nyomban nyílt az ajtó s Keserü-né jött be rajta, mögötte meg egy szép fiatalember.

— Adjon Isten, Klári hugom!

No... elhajította Fodorné a sodrófát úgy, hogy a macska halálra rémülve bujt a vizes kannák mögé.

— András... meggyüttél?

— Meg... Isten segítségével.

A két testvér összecsókolódzott. Gyönyörködve nézték egymást.

(De szép menyecske a hugom)

(Beh szép ember az én bátyám.)

A kicsi Klári lelkenézve futott a műhelybe.

— Gyűjlik csak hamar apám... itt van a nefelejtői nagymama meg egy bácsi

A kalapálás elhallgatott, Fodor ment a kis lánynak után. Mosolygósan toppant vendégei közé.

— Ehun a sógorod, Andráska, — nevette Klári.

— Én vónék a... isten hozott sógor... Megrázta, amugy istenesen az András kezét. András tűnődve nézett rá.

— Olyan nagyon ismerős az arca... pedig bizonyos, hogy soha se láttam még.

Klári betessékelté váratlan vendégeit a konyhából a tiszta szobába, melyben kellemes bírsalma-szag terjengett. (A pohárszék tetején bírsalmák sárgáltak.)

András körülnézett.

— Ez a szoba is valahogy olyan ismerős, mint a sógor...

Amint leült a piros posztó abrosszal le-takart asztal mellé s véle szemben Klári, akinek viruló arca csak igen kevésé hasonlított az egykori Klárika keskeny, sápadt arccskához, egyszerre eszébe jutott valami.

Brunswickban, az első éjszaka... álmában... látta ezt a szobát, meg sógorát... csudálatos! Klárit is... de nem ösmerte fel. Marist is látta. Csak hogy Maris biztosan nem olyan... mert álmában olyan szép, olyan kívánatos volt, hogy ébredéskor szinte belebetegedett az utána való vágyakozásba.

— Mulass az urammal András... mert ha én itt ülök, mindnyájan éhen maradunk.

A lekváros derelyével bizony sok babra van még ha nem is izgatott a szakácsné, meg Klári még hamar egy kis disznópecsenyével is megtoldotta az ebédet a vendégek tiszteletére, hát dél elmúlt, mire betálat. András nehezen várta az ebéd végét, hogy egy kicsit félrehihassa Klárit.

— Hallom, hogy Sári Maris nem messze lakik hozzátok?

— Közel. A Zöldkert utcában.

— Jár hozzád?

— Mostanában ritkán.

— Mér?

— Nagyon beteg vót szegény.

— Szegény... mán jobban van?

— Mán egészen meggyógyult.

— Hallod-e Klárikám, én nagyon szeretnék veled szót váltani.

— Elizenek érte... akkor eljön.

— Gondolod?

— Biztosan.

— De ne izend meg neki, hogy itt vagyok.

— Nem izenem... ha csak ki nem találja.

— Hát tudja, hogy haza készültem?

— Tudja.

— Emlegettél neki?

— Emlegettünk mindketten. Lánykoromban, attól kezdve hogy az apja meghalt, mindig nála aludtam. Egész éccaka is elbeszélgettünk rólad.

— Mit beszéltetek?

— Mindenfélét. Maris mindig biztatott, hogy egyszer csak haza jössz, mint gazdag ember.

— Még mit mondtok?

— Azt, hogy: Adjon is neki az Isten szerencsét, mert szép fiu, meg dolgos.

— Így mondtad?

— Így. De ki győzné azt elbeszélni, hogy mi mindent mondtok, mikor annyit emlegettünk, annyi esztendőn át!

— Hát elizensz érte Klárikám?

— Mindjárt küldöm az inast.

Klári aztán a kézzubonyos, kormos kezű, kíváncsi szemű kis inasnak szájába rágta az izenetet.

"Tisztelteti szépen a mesterné asszony, tessék elfáradni hozzá egy szóra."

— Ha azt kérde, hogy van-e itt valaki, azt mondd...

— Azt mondom, hogy vannak ketten, Nefelejtsről.

— Ne kutyogj bele a szavamba... azt mondd, hogy nincs itt senki. Érted?

— Érttem.

— No hát lóduj... de sebesen.

A gyerek sebesen lódujt, meg kell neki hagyni. Arról igazán nem tehetett, hogy a

Budai meg a Zöldkert utca sarkán találkozott egy suszter inassal, akivel még az inasiskolából kifolyólag volt valami elintézetlen ügye. Megpillantván egymást, megálltak (egyik az utca jobb, másik a baloldalon) s elkezdtek egymásnak cifra szavakat kiabálni, emlegetve anyjukat meg apjukat. Ezen bevezetés után elkezdtek egymást göröngyökkel hajigálni addig, míg néhány jóra való ködarab nem akadt a kezükbe s akkor komolyabba fordult a csatározás. Midőn elfogyott a munitió, a kovácsinas alaposan megkergette a suszterinast.

— Megállj, csirizes körmű... csak kerülj meg egyszer a kezeim közé!

— Mee... kormos pofájú! — öltötte rá az a nyelvet biztos távolságból. Midőn eltűnt a látóhatárról, Samunak eszébe jutott mindjárt, hová is küldte a mesterné asszonyt és rohanva és lihedve becsengett a Koszorus-házba.

Maris nyitott ajtót.

— Tisztelteti a mesterné asszony, tessék mingyán elfáradni egy szóra.

— Csak nincsen valami baj?

— Nincsen.

— Van valaki vendég nálatok? (Maris nem szeretett senki idegenrel találkozni.)

Samu megvakarta a fejét s nem szólt.

— No... nem tudod?

— Tudom én... csak rám parancsoltak, hogy meg ne mondjam.

— Hát ki van ott... te? Én nem árulak el... inkább hozok neked mindjárt egy darab káposztás rétest.

— A mesterné asszony édes anyja, meg a fia, aki Amerikából gyűtt.

Erre a nagy újságra Maris lábai majdnem gyökeret vertek a földben. Alig tudta Samunak oda adni a káposztás rétest.

— Mondjad, hogy mindjárt ott leszek.

Samu bele tömte szájába a káposztás rétest s elszaladt.

Maris szép arcán két lángrózsa gyult ki, mialatt felvette fekete ruháját.

Azalatt András Fodoréknál számlálta a perceket. A kerek óra mutatója olyan lassan ment előre. Tán áll az az óra? Dehogy... hiszen ketyeg.

Fel-felállt, ki-kínézett, meg leült.

— Mégse jön... Mégse...

— De hát mi lel? — kérdezte magától. Ha eccc ki akarom a szívemből vetni? Aztán ráfelelte: Hiszen mégis csak nagy sor az, ha az ember valakit annyi időn át a szívében tartogatott, hogy csak a végből lássa megint, hogy kivesse a szívéből... örökre.

— Mégse jön. Mán háromfartály órája, hogy Klári üzent neki. Mán el se jön... hiszen igaz... jövők én még Klárhoz máskor is, de milyen jó lett volna átesni ezen a találkozáson... most... mindjárt.

Az ajtó kinyílt. A kovácsműhely zajától a szobában üllök nem is hallották a szerény kopogtatást.

— Jó napot kívánok!

Maris lépett be. A lángrózsák még tüze- sebben virultak ki arcán a sietéstől, keble hullámozott édes kis szája mosolygott. Szébb volt, mint valaha!

András úgy megrendült megpillantásakor, mint csak annak az egynek láttára rendül meg minden férfi, aki neki Isten rendelése szerint igazi párja.

Elébe ment. A szeméi izzottak, mint a fel-szított parázs.

— Ugye... nem tudja, hogy én ki vagyok?

— Tudom! András... Isten hozta Andrást!

Andrásnak úgy tetszett, hogy ilyen szépen... ilyen muzsikáló — szépen még soha senki nem mondta ki a nevét.

— Nem hittem volna, hogy megismer Mariskám...

(Persze, hogy nem ismerte volna meg a Samu árulása nélkül.)

Mariska Keserü-néhez fordult.

— Hát megjött az öröm... édes néném.

— Meg édes jányom. Áldjon meg az Isten, a miért annyit vigasztaltál, adjon neked is ilyen nagy örömet.

— Most is örülök.

— Nekem örül, Mariskám?

— Magának. Azt hittük, mán soha se jön vissza...

András nem tudta levenni róla szeméit.

— Hát ez... nem a régi Maris... hanem szebb... még szebb. A viselete városias, a tartása, beszéde finom. El lehet csakugyan felejteni azt a leányt, akitől elbucszott, de csak ezért az asszonyért, aki itt áll előtte.

Maris lopva szinte rá-ránézett Andrára.

— Milyen szép ember lett a sápadt fiúból. Egyenes, mint a fenyő... a fejét büszkén hordja... látszik, hogy nem ijed meg a maga árnyékától... a szemé meg csupa jó-ság, melegség.

— Hallottam, hogy sokon ment keresztül Mariskám.

— Sokon. Biztosan maga is, András.

— Én is. Csak hogy az aranyvezekig, a honnan kincseket akartam hozni anyámnak, el se jutottam.

— Édes néném az Isten is megsegítette.

— Meg. Várakozásomon felül.

— Mert édes néném olyan asszony, aki a jég hátán is megél.

— Olyan. Áldja meg az Isten minden lépését. Azért egy pár dollárt én is hoztam Amerikából.

— Nefelejtsen marad most már?

— Az a szándékom, hogy folytatom a mesterségemet. Hát Mariskának mi a szándéka, sokáig marad Nyiregyházán?

— Ameddig Isten akarja... nekem nincsen semmi szándékom. Tudja maga azt: "Szegény ember szándékát boldog Isten bírja..."

— Hiszen maga nem szegény...

— Én vagyok csak a szegény... nincsen már senkim se.

— Aj... az ilyen asszonynak csak addig nincsen senkije, míg maga is úgy akarja.

— Hát kim lehetne nekem? Csak egy anyám vót...

— Azt hiszi, elfelejtettem, hányan jártak maga után?

— Azok csak bajt hoztak rám... Koszorus uréknál megbecsülnek, nem bánt senki.

— Egy jó ember is megbecsülne!

— Ugy mint Virág Béni?

— Nem mindenki Virág Béni. Van olyan ember is, aki soha, de soha el nem felejté azt, akit szeretett.

— Én még nem ismertem olyant.

— Én meg ösmerek. Tudja hogy én nem házasodtam meg Amerikában, pedig mán itt lett volna az ideje.

— Nem házasodott?

Nem.

— Mér?

— Mer valakit nem tudtam kivetni az eszemből. Mer az ő árnyéka is kedvesebb előttem, mint más asszony testestül-lelkestül. Tudja, hogy kit gondolok?

— Nem tudom. (Maris lesütötte szeméit.)

— Nem is kíváncsi rá?

— Nem illenék.

— De én szívesen megmondom. Valaki, aki egy teljes fehér violát adott nekem, mikor Amerikában indultam. Még megvan...

(Folytatása következik.)

Szent karácsony ünnepe

már közeledik és így gondoljon otthon élő szeretteire. Azokra, akik csak úgy ünnepelhetnek, ha mi segítünk rajtuk.

KÜLDJÖN PÉNZT MÁR MOST OTTHON ÉLŐ KEDVESEINEK, hogy idejében megkapják és alkalmuk legyen bevásárolni a szent napokra.

BUDAPEST
BUDAFOK
CSEPREG
CZELLDÖMÖLK
DEBRECEN
EDELÉNY
GYÖNGYÖS
GYŐR
GYULA
HAJDUNÁNÁS
HATVAN
HAJDUSZOBOSZLÓ
HEVES
KABA
MÁD
MISKOLCZ
NÁDUDVAR
NAGYKANIZSA
PÁPA
PÁSZTÓ
SÁRVÁR
SÁTORALJAUJHELY
SZARVAS
SZEGED
SZÉKESFEHÉRVÁR
SZENDRŐ
SZENTES
SZERENCS
SZOMBATHELY
TOLCSVA
TURA
ZALAEGRSZEG

KÉSPÉNZDOLLÁR ÁTUTALÁS MAGYARORSZÁG EGÉSZ TERÜLETÉRE.

Az itt felsorolt városokban van Magyarországon képviseletünk. A címzetthez legközelebb eső városból továbbítja bankképviselőnk az átutalt összeget.

DOLLÁRBETÉTEK 3 SZÁZALÉK KAMATRA.

OKMÁNYOK. — KIHUZATALI ÜGYEK.

HAJÓJEGYEK bármely európai kikötőbe bármely hajóstársaság útján.

HIMLER STATE BANK

HIMLERVILLE,

KENTUCKY

MI ÚJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmúlt héten 4 napot dolgozták a Himler Coal Co. bányájában.

Előző heti lapszámunkban sajtóhiba folytán 3 munkanap volt feltüntetve, holott 5 napot dolgoztak, amit ezennel helyreigazítunk.

Vasárnap este nagyon szépen sikerült szünelőadás és táncmulatságot rendezett a Mükedvelő Egyesület. Igen sokan voltak jelen a környékbeli magyar bányászok közül.

E lap előfizetési ára 2 dollár.

A KINAI ANYACSÁZÁRNE

sürgőnyileg jelentette be, hogy személyesen vesz részt a részében nagy

ÁLARCOS BÁLJÁN

SYLVESTER KOR HIMLERVILLEN,

mert pályázik azokra az értékes díjakra, amiket a bál rendezése kiűzött a legszebb jelmezseknek.

A világ minden tájáról lesznek jelmezsek ezen a bálon, sok előkelőség, régi anyanyelvi nemeselek, olasz orgonák, hercegek, gárdatisztek, akik mind eljönnek, mert tudják, hogy ennél

jobb mulatságot sehol sem találnak

és olyan nagyszerű szórakozásokról gondoskodik a bál rendezése, hogy sokáig emlékezni fognak az egész Tug River mentén erre a mulatságra.

Jöjjen el minden magyar a vidékről és pályázzon azokra az értékes díjakra, amik ki vannak tűzve a legszebb jelmezsek részére.

MEGJELENT KIS MAGYARORSZÁG (Himlerville helyi híradó) legújabb száma Szerkesztő: KÖLOS LEO. Megjelenik havonként kétszer. Előfizetési ára egy évre \$1.00 Magyarországra \$1.50 KIS MAGYARORSZÁG

KISHIRDETÉSEK. ELADÓ.

2 drb. Himler Coal Co. részvény hangyafék rendezés végett sűrűn juttatott árban eladó. Cím: Andy Talmácsi, 2900 East 128 St., Cleveland, Ohio.

4 drb. Himler Coal Co. részvény más vállalkozás miatt kamatokkal együtt darabonként 110 dollárjával eladó. Érdeklődők írjanak S. V. Box 389, Logan, W. Va. (nov. 29, d. 6, 13.)

2 drb. Himler Coal Co. részvény minden ártért eladó. Érdeklődők írjanak Andy Soltész, Van, W. Va.

ELADÓ FARMOK!

200 AKEROS FARM közel Boonville-hez, N. Y., 5 akér erdőszőlő, az agyagos föld, 14 roomos ház, villany világítás és vízvezetékkel, tényleg és 10 pajtával, disznó, 2 emeletes garage room 6 kár részére, baromfiház, magtár, tej és jég tartályházak. Az árban befoglalattik 30 tehén, 1 bika, 4 16 és teljes farma felszerelés. — Ára \$25,000.00, lefizetendő \$10,000.00. 332 AKEROS FARM 1 milenyire N. Henderson Harbor-tól, N. Y., 10 akeros erdőszőlő, 8 roomos ház, és egy 8 roomos bérház, tégas pajták, istálló 6 lóra, 2 kilencven tonnás magtárház, 4 forrás és folyó. Ára \$15,000.00, lefizetendő a fele készpénzben. A vételárban befoglalattik 70 tonna szén és szalma, 2 16, 20 tehén, 2 disznó és farmfelszerelések.

250 AKER gazdag agyagos föld Chaumont-on, N. Y., 10 roomos lakóház, jó állapotban, jó víztartály és szalmalom, pajta alatta istállóval, tömör padlózatú room 30 tehén és 6 ló számára, hambár 20x30 kocsi járatra, 2 szénágy, 2 nagy 30x60 nagyságú, jégház 18x24, 2 nagy fészer farm felszerelések elhelyezésére. Ára 135 dollár akercenként.

GEO. N. BROWN 97 LOWER BLDG. WATERTOWN, N. Y. Jefferson Co.

MUNKÁT NYER.

EGY JÓRAVALÓ MAGYAR FIATAL EMBER kitűnő alkalmazást kaphat STURM üzletében Appalachian, Va. Több nyelvet ismerik előnyben részesülnek. (Nov. 15, 22, 29, d. 6.)

KERESTETÉS.

HEGEDŰS GÁBOR sárrétudvari illetőségűt keressük, aki 1913-ban jött Amerikába és legutóbb Holden, W. Va.-ban tartózkodott. Aki tudja címét legyen szives kiadónkat értesíteni.

NEW YORK HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES (HARRIMAN LINE) JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE

A legrövidebb út MAGYARORSZÁGBA. Indulás hetenként a 36-ik Piertől, North River, 46-ik utca, New York, a luxus hajókon: "RESOLUTE", "RELIANCE", "ALBERT HALLIN" és "DEUTSCHLAND". L. II. III. osztály utasokkal; a népszerű és közked. velt hajókon: "Cleveland", "Mount Clay", "Hansa", "Taurinca" és "Westphalia" kabin- s harmadik osztály utasokkal. — Fényes és kényelmes, kitűnő konyha. A magy. kor. által engedélyezett kivándorlást vonal. Felvilágosítást forduljon a helyi ügynökhöz, vagy

UNITED AMERICAN LINES 39 Broadway NEW YORK

STEVE RÁTZ

LOGAN, WEST VIRGINIA, Cherry Three Bottom.

Tisztelettel értesítem Logan vidék magyarságát, hogy egy heentes, mézsáros és fűszerüzletet nyitottam, ahol vevőimre a legpontosabban szolgálok ki. Rendeléseket házhoz szállítok.

Don't You Get Tired of having cows off-feed with indigestion, constipation, inflamed legs, sore teats, garget and other troubles? Then stop using feeds that promote these troubles and stick to Larro—have healthy cows, more milk and more profits.

TUG RIVER GROCERY CO. WILLIAMSON, W. VA.

ACCIDENT és GOLD MEDAL lisztek kizárólagos nagyban eladói ezen a környéken.

LARRO-féle takarmányok nagy raktára. — Rosenbaum-féle lótakarmány kapható.

DEL MONTE kannaárukat képviselői. — Minden fűszerárut tartunk nagyban.

THE MADISON NATIONAL BANK, MADISON, W. VA.

ALAPTŐKE \$50,000.00 tartalék felül egy millió. Ez a bank a legjobb kiszolgálásban részesíti a magyar bányászokat az egész kis és nagy Coal River vidéken.

3 százalékos kamatot fizetünk betétekre. PÉNZT küldünk a világ minden részébe. Jöjjen be hozzánk!

JIMMY CAMPBELL elsőrangú szabó

Biztosítom, hogy minden ruha, amit nálam készített, feltétlenül jól áll.

A szűnemezőket havonta egyszer magam meglátogatom és közvetlenül veszem fel a rendeléseket.

Ruháim kitűnő szövetsel készülnek és biztosítom, hogy munkámmal meg lesz elégedve.

CITIZENS BANK OF WAR, W. VA.

Alap és tartaléktőke \$60,000.00 3 SZÁZALÉK KAMATOT fizetünk betétek után.

KÜLFÖLDI OSZTÁLYUNK a legolcsóbban küld pénzt az ó-hazába.

DRY FORK-i magyarok szives pártfogását kérjük.

Himlerville és Vidéki magyar testvéreim!

A jobb munkaviszonyok dacára is minden árut csak úgy, mint eddig a

LEGOLCSÓBB ÁRBAN adok.

Kapható nálam mindenféle élelmiszer, friss hús, bányász kellék, ünneplő és munkásipóka a legújatosabb áron.

Hittelt nyújtok minden tisztességes magyarnak.

Továbbra is kérem magy. testvéreim szives pártfogását

GURDON KÁROLY legelsőbb vegyeskereskedő HIMLERVILLE, KY.

DRY FORK-i BANYÁSZTESTVÉREK!

En évek hosszú sora óta veletek vagyok és mindig becsülettel szolgáltalak benneteket!

Most nagyobbítottam meg üzletemet és nálam kaphatok a legolcsóbban a vidéken minden fűszer és vegyszer, selmei pipákat, sósorszeszt, mindent amire csak szükségetek van.

Keressetek fel és meggyőződhetek, hogy nálam vásároltok a legolcsóbban.

THOMAS LOVAS WAR, W. VA.

EZ A BANK

A vidék magyarjainak a legzsebbebben ajánlja fel szolgáltatásait, minden tekintetben.

Külföldre olcsón küldünk pénzt, mert a legnagyobb bankokkal állunk összeköttetésben és naponta távirattal kapjuk meg a külföldi pénzek árfolyamát.

Betétekre 3 százalékos kamatot fizetünk.

The First National Bank, Williamson, W. Va.

- Logan - Jewelry Co. LOGAN, W. VA.

Kitűnő órák, szikszerek, hangszerek, lemezek, trankók, bórondók, tászkák nagy raktára.

Ajándék tárgyak nagy választékban.

Külföldi gondot fordítunk órák javítására.

A MAGYAROKAT figyelmesen szolgáljuk ki.

SZABADALMI ÜGYEKBE forduljon bizalommal hozzám. Találmanyt kiűző bepatentozás végett még ma!

UNYER-POLACHEK ZOLTAN INYENYER 520-FIFTH AVE.-NEW YORK

THE MADISON NATIONAL BANK, MADISON, W. VA.

ALAPTŐKE \$50,000.00 tartalék felül egy millió. Ez a bank a legjobb kiszolgálásban részesíti a magyar bányászokat az egész kis és nagy Coal River vidéken.

3 százalékos kamatot fizetünk betétekre. PÉNZT küldünk a világ minden részébe. Jöjjen be hozzánk!

JIMMY CAMPBELL elsőrangú szabó

Biztosítom, hogy minden ruha, amit nálam készített, feltétlenül jól áll.

A szűnemezőket havonta egyszer magam meglátogatom és közvetlenül veszem fel a rendeléseket.

Ruháim kitűnő szövetsel készülnek és biztosítom, hogy munkámmal meg lesz elégedve.

ROYAL MAIL A magyar kormány által engedélyezett Kivándorlást elősegítő és KÖZELBÉRTŐSÉGET NYÚJTÓ ÜZLET. NEW YORK és HAMBURG között Cherbourg és Southampton át. "ORDI" "ORDUNA" "ORDITA" Ezek a hajók minden tekintetben újak és modernek. Az Ocean Kezeli Utasok ezeket a gőzöket kedvelik, mert valóban a legnagyobb kényelmet biztosítják. Kitűnő elsőrendű kiszolgálás és mindenfelől van szolgáló, ami az utasok kényelmére szolgál. Egészséges, izletos és bő táplálékot kapnak az utasok, feherre terített asztalokkal és a kiszolgáló személyzet figyelmese és szorgalmas. — Csak nők és gyermekek különös figyelemmel részesülnek. Nyílválasztást forduljon helyi ügynökhöz, vagy

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY 26 Broadway, New York City

M. COLLIER, D. D. S. DENTIST

Kermit, W. Va. a Poolroom felett.

HIMLERVILLEN RENDELEK

Kedden és pénteken délután 4—8-ig MUNKÁM JÓ.

Geo. W. Snodgrass

Általános Biztosítási Irodája FELTY BUILDING ASHLAND, KY.

Élet, tűz, baleset, segélyezési biztosítás a legelőnyösebb feltételek mellett.

Tanuljon meg angolul

Tanító nélkül megtanulhat angolul ha megveszi az Amerikai Nyelvemestert

Három részből áll: I. Nyelvtan. II. Általános beszédretek. III. Angol-magyar és magyar-angol szótár 49,900 szóra. ÁRA \$1.50

Szerelnéi Levelező \$1.00 Társalgó, Utmutató, hogyan válasszunk \$1.00 Nefelejts emlék versek \$1.00 Dr. Porel: A hypnotizmus \$1.50 Magyar közmondások \$1.00 Nagy álmoskönyv \$1.50 Ház elhelyezése \$2.50 Szerelnéi levelező \$1.00 Szívek tolmácsa (levelező) \$1.00 Potóli költeményei \$1.00 Képek-Hírek nagy szövegű könyve 2000 recepttel \$2.50 Szegedi szakácskönyv \$1.00 Képek-Hírek \$1.00 Angol nyelvű \$1.00 Angol nyelvű \$1.00 Schlotter-féle nyelvű \$1.50 Bismarck-szótár \$2.50 Kézi szótár: angol-magyar és magyar-angol \$1.00

Angol-Magyar-Magyar-Angol szótár 15,000 szóval \$1.00 Andor: Köszöntőkönyv \$1.00 Boskó: Búcsúkönyv \$1.00 Magyarország térképe \$1.00

Kérje részletes könyv-, lemez-, henger- és kotta-árjegyzéket.

KEREKES BROS.

Amerika legnagyobb magyar könyv és zenemű kereskedése 1464 THIRD AVENUE, NEW YORK CITY Dept. B.

Vizsont eláruljuk keresztetnek minden pénzben.

KÖZELEDNEK AZ ÜNNEPEK!

Ha jó áru van szükséged, ha pénzért jó árut, tisztességes és baráti kiszolgálást akar, úgy forduljon az alanti címre, ahol tisztességes áron a legjobb cikkeket kapja. Mindentét a mire és jó gazdaságnak szüksége van. Valódi nemes róza paprika, bors, babér levél, fokhagyma, valódi fűszer mazsola, mindenemű fűszer.

Kivánni válok. A világ híres D. M. páncsok, melyek nemcsak a színt, hanem a telt, bel, disznó és a kelet tart, gyönyörű porcelán, szőnyegek és kárpátok büszkeségként \$4.00.

JOHN KABAI O'KEEFE, W. VA. Egyedüli illyemű üzlet W. Va.-ban.

LOGAN FLOWER SHOP (VIRÁG ÜZLET) LOGAN, W. VIRGINIA

Élő virágok mindenkor kaphatók. Vágott virágok és cserepek. Remek csokrok esküvőkre és más alkalomra. Koszorúk temetésekre és sírokra. Rózsák, szegfűk, crysanthemumok. Jácintok, tulipánok már kora tavasszal kaphatók.

Virágaink a Logan Jewelry Store üzletében vannak lerakva.

N. H. SIMPSON, TULAJDONOS

Karácsonyra rendelje meg idejében virágzsükségletét, nehogy elfogyjon a készlet, mire rendelése beérkezik.

ROYAL MAIL A magyar kormány által engedélyezett Kivándorlást elősegítő és KÖZELBÉRTŐSÉGET NYÚJTÓ ÜZLET. NEW YORK és HAMBURG között Cherbourg és Southampton át. "ORDI" "ORDUNA" "ORDITA" Ezek a hajók minden tekintetben újak és modernek. Az Ocean Kezeli Utasok ezeket a gőzöket kedvelik, mert valóban a legnagyobb kényelmet biztosítják. Kitűnő elsőrendű kiszolgálás és mindenfelől van szolgáló, ami az utasok kényelmére szolgál. Egészséges, izletos és bő táplálékot kapnak az utasok, feherre terített asztalokkal és a kiszolgáló személyzet figyelmese és szorgalmas. — Csak nők és gyermekek különös figyelemmel részesülnek. Nyílválasztást forduljon helyi ügynökhöz, vagy

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY 26 Broadway, New York City

North German Lloyd

14-16 Pearl St., New York.

CUNARD ANCHOR

Magyarországra 8 nap alatt A világ leggyorsabb hajóin minden kedden.

AQUITANIA MAURETANIA 45,647 tonna 30,704 tonna

BERENGARIA 32,125 tonna (Cherbourg-on át)

Egyenesen Hamburgból az új elegáns és gyors

Laconia és Tyrhenia Hamburgba minden hajón Anglián át.

Zárt fillérek az összes hajókon 3-ad osztályú utasok részére. Tiszta és kényelmes és kitűnő magyar konyha. Különös figyelem nőkre és gyermekekre.

Kitűnően szervezett pénzügyi és magyar postatakarékpénztár utján. Hajójegyekért és bővebb felvilágosításért forduljon a legközelebbi ügynökséghez.

CUNARD ANCHOR LINES 517-14 St. N. W. Washington, D. C.

A régi ósnél EMIL NYITRAY-nál

kapható. Valódi hazai tejtejtételek és tejtejtételek szikpa, zsemlelvek és hangszerek, íráskönyvek, regények. Valódi hazai 14 kar. arany fűzők, gyűrűk, láncok és órák. Érdemes órák és láncok. Selmezi pipák, pipa szár és látszó kártya. Minden nemű gazdasági és konyhai szerszám. Hazai fűszerek. Valódi szegedi rózsapaprika. Magyar da nológép lemezek és Player piano rólók a legolcsóbb magyar dalokról. Minden ami hazai nem kapható.

Kérjen nagy képes árjegyzéket bárholva szivesen küldöm.

AZ ÚJ CIM: EMIL NYITRAY Nyitray-Park, MILFORD, CONN.

THE PEOPLES BANK APPALACHIA, VA.

Helyezze el nálunk betétjét 4% kamatot fizetünk. Az óházába gyorsan és pontosan utalunk át pénzt. Figyelmesen szolgáljuk ki ügyfeleinket.

COAL RIVERI MAGYAROK FIGYELMÉBE!

Szeretettel értesítem a vidék magyarságát, hogy régi üzletemet ismét átvetttem és azt személyesen fogom vezetni.

A vidék magyarságát éveken át tisztességesen, becsületesen szolgáltam ki mindig és ezután is ez lesz minden főfeladatomban, hogy tisztelt veivim meg legyenek kiszolgálássalommal elégedve.

Magy. testvéreim szives pártfogását kérem.

KEMÉNY ISTVÁN, Sharples, W. Va.

LOGAN VIDÉKI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE.

Értesítjük Logan vidék magyarságát, hogy utazó képviselőnk

Mr. RÓKA FRIGYES

felkeresi a Logan vidéki pléze- ket új előfizetéseket szerzése és

regi előfizetéseket kollektálása céljából. Szépen kérjük lapunk barátait, hogy Mr. Rókat munkájában támogatni sziveskedjenek.

MAGYAR BANYÁSZLAP.

A bányászlapot bányászok ir- lakják, bányászokról, bányászok- nak.

DECEMBER 13-IKÁN INDUL A HAJÓ AJÁNDÉK CSOMAGOKKAL UTOLSO BEKÜLDÉSI NAP DECEMBER 8 mert akkor rakják be a csomagokat a United American Line leggyorsabb oceanjárójába a "HANSA"-BA Magyarországra, Romániába, Jugoszláviába, lehet 40 fontos csomagot küldeni, de a csomag nem lehet nagyobb, mint 12 inch széles, 12 inch magas és 12 inch hosszú. Lehet benne élelmiszer és ruhanemű. Szállítási díj Magyarországra ... 2 dollár, Romániába és Jugoszláviába 2 dollár 50 cent. A csomag felső balsarkába kell írni a küldő nevét és címét, a csomag közepébe a címzett nevét és pontos címét, a csomag aljára raktárunk címét: c/o Confederated Forwarding Organization 353 East 78th Street, New York City. A csomaggal egyidejűleg küldjék a szállítási díjat főirodánkba levél útján készpénzben, csekkkel, vagy money orderrel. Confederated Forwarding Organization, Inc. 401 East 80th Street, New York City.

GOOD FIT TAILORING CO. LOGAN, W. VIRGINIA A sarkon a Middleburgh Színházzal szemben. Mérték utáni ruhákban utólréhetetlenek vagyunk. Ez a mi különleges-ségünk. Kezességet vállalunk érte, hogy minden nálunk készült ruha a legjobb állású. Felöltök, telikabátok, munkásruhák nagyraktáron vannak nálunk. Cipők, alsóruhák, ingekből óriási választékot talál üzletünkben. Keresse fel üzletünket és meggyőződik róla, hogy olyan jól nem vásárolhat sehol sem, mint nálunk. R. WEINER, TULAJDONOS.

R. R. EILAND LOGAN, W. VIRGINIA A régi helyiségben — az üzlet ujonnan rendezve. A legnagyobb GROCERY ÜZLET Logan vidékén. Áraim a legolcsóbbak, mindent NAGYBANI ÁRBAN adok. Ha nálam vásárol igen sok pénzt takarít meg. Minden áruból a legjobb minőségűt tartom raktáron és ebben senki sem tud velem versenyezni. HÁZHOZ SZÁLLITOK MINDENT, MÉG A TÁVOLI PLÉZEKRE IS!